

తెలుగు భారతి

మూడవ తరగతి వాచకం

ప్రధాన సంపాదక మండలి :

అధ్యక్షులు : ఆచార్య శై. వె. రంగారాధాచార్యులు
ఆచార్య కే. కు. విశ్వనాథశర్మ

విత్రాలు :

స్వామి ప్రాసెల్
మ్యూజిక్

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ ప్రచురణ
హైదరాబాద్

వందే మాతరం

- బంగారం ప్రభుత్వం

వందే మాతరం

సుజలాం సుఫలాం మలయజ శీతలాం

సస్య శ్యామలాం మాతరం వందేమాతరం

శుభ్రప్రభాతాం పులకత యామినీం

పులకుసుమిత క్రుమదళ శోభినీం

సుహాసినీం సుమధుర భాషితం

సుఖదాం వరదాం మాతరం వందేమాతరం

భావం :

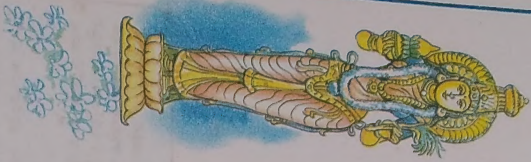
భారతమాతకు వందనం. తియ్యని సీత, కమ్మని మంద, చల్లని గాలులతో, పచ్చని పైరుతో విలసిల్లే భారతమాతకు వందనం. రాత్రులు తెల్లని వెల్లెలతో పులకపూ విరజిల్లిన చెట్లతో శోభిస్తూ స్వచ్ఛమైన నత్తలతో మధురమైన మాంసంతో మాకు సుఖాలు కలిగిస్తూ వరానిచ్చే భారతమాతకు వందనం.

తపాభ్యాయలకు సూచన :

స్వాతంత్ర్య సమరంలో వందేమాతరం గీతం యావద్భారత దేశాన్ని తర్రాతరబరించింది. దీన్ని స్వాతంత్ర్య విప్లవగీతంగా భారతీయులందరూ గానం చేశారు. ఇది ప్రజల్లో స్వాతంత్ర్య వ్యతిరేకంగా నిర్యాసకంగా మారుచుంది. దేశభక్తి, స్వాతంత్ర్య ప్రాసంగా ఈ గీతం ప్రతిరోజు నిలబడింది. ఈ గీతం బలవంతంగా స్వచ్ఛ లాసన 'ఆనంద' మర్నా నవలలోనిది. ఈ గీతాన్ని రచించిన ప్రాథమిక సమయంలో బయటపడ్డ పాదంబాది. భావం చెప్పాలి.

మా తెలుగు తల్లి

- శివరంజాది సుందరాచారి

మా తెలుగు తల్లికి మల్లెపూదండ
మా కన్న తల్లికి మంగళారతులు
కడుపులో బంగారు కసుమాపులో కరుణ
చిరునవ్వులో నిరులు దొరలంపు మా తల్లి
గలగలా గోదారి కదలి పోతుంటేను
బిరబిరా కృష్ణమ్మ పరుగులిడుతుంటేను
బంగారు పంటలే పండుతాలు
మరిపాల ముత్యాలు దొరలుతాలు
అమరావతీ నగర అపురూప శిల్పాలు
త్యాగయ్య గొంతులో జారాడు నాదాలు
తిక్కయ్య కలములో తియ్యందనాలు
నిత్యమై, నిఖిలమై నిలిచియుండేదాక
రుద్రమ్మ భుజాశక్తి, మల్లమ్మ పతిభక్తి
తిమ్మరుసు ధీయక్తి, శృంగారయల కీర్తి
మా చెవుల రింగుమని మారుమ్రోగేదాక
నీ ఆటలే ఆడుతాం - నీ పాటలే పాడుతాం
నై తెలుగు తల్లి ! నై తెలుగు తల్లి !

viii

సారే జహానె అచ్చా

- మహ్మద్ ఇక్బాల్

సారే జహానె అచ్చా హిందుస్తా హుమరా
హుమె బుల్ బులేస్తా జనకే, యే గుల్ సితా హుమరా ॥
పరబత్ నో సవ నే తుంహా హుమెసాయా ఆన్సహా కా
హో సంతరీ హుమరా ! హో హున్హా హుమరా ॥

గోపీమె ఖేల్తేస్తా జనకే హజారే నదియా
గుల్షనెస్తా జిన్ కే దమ్ నే రద్ కే జినా హుమరా ॥

మహా-హుత్ నహి సుఖాతా ఆప్సెమె బైర్ రఖేనా
హిందీ హై హుమె వత్సన్ హై హిందుస్తా హుమరా ॥

భావం :

ప్రపంచంలోకూడా మన భారతదేశం ఉత్తమమైంది ఇది మనకో ఉచ్చాసవనం.
మనమిక్కడ బుల్ బుల్ పట్టం. అక్కాహిందీ ఆ మహాన్నే న చిర్రం ఆ
పక్కన మనకు కాదేగా రక్షణగా నిలిచి ఉంది. ఈ దేశమారే ఎంతో వేదాది
పదాలు అడుగుంటున్నాయి. ఈ నది బలాంతో వికసింపిన హిందీమన మాని
స్వర్గమే అహురు పడుతున్నది. మతం, పరస్పర మోహాన్ని బోధించదు. మనమంతా
భారతీయులం. మనదేశం భారతదేశం.

ఉపాఖ్యాంబులకు మానన :

ఈ గీతాన్ని రోజూ ప్రార్థనా సమయంలో లయవిధంగా పాడించాలి.

ix

జాతీయ గీతం

- రచించినట్ బాగురు

జనగణమన అభివాయక జయహే !
భారత భాగ్య విధాతా !
వంజాబ, సింధు, గుజరాత్, మరాఠా,
ద్రావిడ, ఉత్తర, వంగ !
వింధ్య, హిమాలయ, యమునా, గంగ,
ఉచ్చల జలధితరంగ !
తవ శుభనామే జాగే !
తవ శుభ ఆశీష మాగే !
గాహే తవ జయ గాథా !
జనగణ మంగళదాయక జయహే
జయహే ! జయహే ! జయహే !
జయ జయ జయ జయహే !

భావం : జనలందరి మనస్సులనూ భారత భాగ్య విధాతనూ అయిన నీటి పయనుగనక, వంజాబ, సింధు, గుజరాత్, మరాఠా, ద్రావిడ, ఉత్తర, వంగ దేశాలనూ, వింధ్యహిమాలయ పర్వతాలనూ, యమునా గంగా ప్రవాహాలనూ ఉద్దేశ్యంగా లేదే సమస్త భారతాలనూ శీర్షించి ఆ భారత భాగ్య విధాతా ! వాటికి నీ శుభనామం ఉద్దేశ్య కలిగిస్తుంది. అది నీ ఆశీషలు అభిప్రాయం. నీ పయనశక్తి గానం చేస్తాయి. సమస్త జనలనూ మంగళ ప్రదాతనూ, భారత భాగ్య విధాతనూ అయిన నీటి పయనుగనక ! జయమగుగాక ! జయమగుగాక !

ఒక చిహ్నం : ఈ గీతం అచ్చిర్య భారతదేశంలోని రాష్ట్రాలను సూచిస్తుంది. సింధుప్రాంతం ఇప్పుడు పాకిస్తాన్‌లో ఉంది. మరాఠా అంటే మహారాష్ట్రం. ద్రావిడ అంటే తెలుగు, తమిళ, కన్నడ, కేరళ ప్రాంతాలు. ఉత్తర అంటే ఉత్తరాఖండ్, వంగ అంటే బెంగాల్ ప్రాంతాలు.

ప్రతిజ్ఞ

భారతదేశం నా మాతృభూమి. భారతీయులందరూ నా సహోదరులు. నేను నా దేశాన్ని ప్రేమిస్తున్నాను. సుసంపన్నమైన, బహువిధమైన నా దేశ వారసత్వసంపద నాకు గర్వకారణం. దీనికి అర్హత పొందడానికి సర్వదా నేను కృషి చేస్తాను.

నా తల్లిదండ్రుల్ని, ఉపాధ్యాయుల్ని, పెద్దలందర్నీ గౌరవిస్తాను. ప్రతివారితోను మర్యాదగా నడచుకొంటాను.

నా దేశంపట్ల, నా ప్రజలపట్ల సేవానిరతితో ఉంటానని ప్రతిజ్ఞ చేస్తున్నాను.

వారి శ్రేయోభివృద్ధిలే నా ఆనందానికి మూలం.

జననభూమి ప్రతిజ్ఞ

నేను జన్మభూమి నమగ్ర అభివృద్ధి
మహాద్వమంలో
పాల్గొని, నిస్వార్థం, నీతి
నిజాయితీలతో, పట్టుదలతో,
నిరంతరకృషితో, అందరి
సహకారంతో, నవ సమాజ నిర్మాణం
కోసం నా వంతు బాధ్యతను
నిర్వహిస్తానని జన్మభూమి
సాక్షిగా ప్రతిజ్ఞ చేస్తున్నాను.
జై జన్మభూమి
జై జై జన్మభూమి
జై జన్మభూమి
జై హింద్

విషయసూచిక

అనుబంధం	పేజీ	సంఖ్య	పేజీ
1. ముందుకం !!	...	1	జాన్
2. నల్ల	...	5	జాన్
3. వయెం	...	9	జాన్
4. నమూనావంద్యులు	...	11	జాన్
5. మన మన మన మన మన	...	15	జాన్
6. అంధకారం	...	19	జాన్
7. మనలో నమన	...	23	జాన్
8. మనలో నమన - మనమన	...	27	జాన్
9. నమనలో నమన - మనమన	...	31	జాన్
10. మనలో నమన ! మనమన !!	...	35	జాన్
11. జంతువులతో నమన	...	37	జాన్
12. మనలో నమన	...	41	జాన్
13. మనమనలో నమన !	...	46	జాన్
14. నల్ల నమన	...	47	జాన్
15. నల్ల నల్ల - కనెట్లు మనమన	...	49	జాన్
16. మనమన	...	53	జాన్
17. మనమన ?	...	57	జాన్
18. మనమన	...	59	జాన్
19. మనమన	...	64	జాన్
20. మనమన	...	67	జాన్
21. మనమన	...	71	జాన్
22. మనమన	...	75	జాన్
23. మనమన	...	79	జాన్
24. మనమన	...	83	జాన్
25. మనమన	...	87	జాన్
26. మనమన	...	89	జాన్
మనమన	...	91	జాన్

1. బుధుగులం !!

విడుగులం !
మేం బుధుగులం !!

నింగి నేలకు నివ్వెనలం !
విశ్వమేమకు వారసులం !!

బంకమట్టితో బండ్లను చేస్తాం !
వనకతోనే మేం కట్టు కడతాం !!

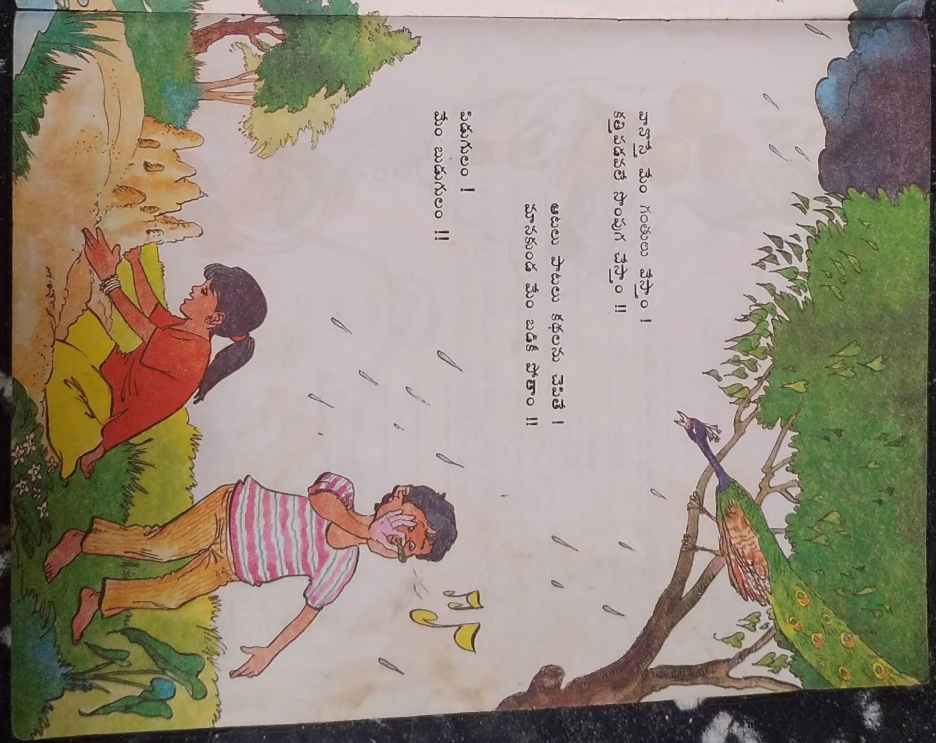
రావి ఆకులతో బుర్రలు చేస్తాం !
కొబ్బరాకులతో రాశిస్తాం !!

వాస్తా మేం గుంటలు చేస్తాం !
కట్టెవడవతో సాంపుగ చేస్తాం !!

అలులు పాటలు కథలను చెప్పితే !
మానకుండ మేం బడిక పోతాం !!

విడుగులం !
మేం బుధుగులం !!

ఇది చేయండి

అ. రాయండి, వదలండి :

- 1) ఈ పాట వేదం గురించి చెప్పండి ?
- 2) ఏడు ఏడు ఆటలుంటే వాడెం ?
- 3) వసుకలో నువ్వు ఏ ఆటలు ఆడుకుంటావు ?
- 4) వాన కుడువారే నువ్వు ఏమి చేస్తావు ?
- 5) ఎటో నువ్వు ఎమిచెస్తావు ?

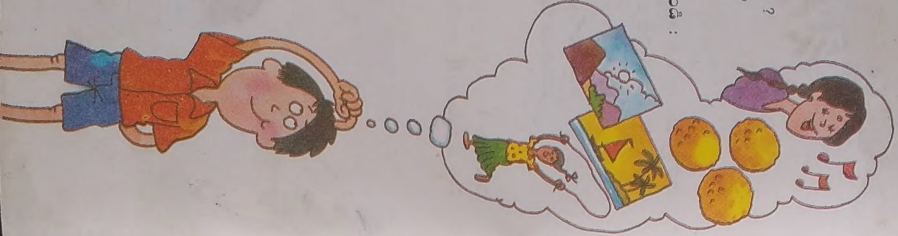
ఆ. కింది వాటిని గీరయిన పదాలతో కలిపి రాయండి :

లడ్డూలు పాడతాం
దొడ్డూలు అడతాం
కళ్ళలు రెంటాం
ఆటలు వేంటాం
పాటలు గీస్తాం

ఉదా : లడ్డూలు రెంటాం

ఇ. ఇలాంటి పదాలు మరికొన్ని రాయండి :

ఆట పాట గురువు బడి పాతాం
పాట కాలు బయట గడి చేస్తాం

ఈ బిళ్ళు బొమ్మలో ఏ పేరు ఉందాలో రాయండి :

ఉ. కింది పదాలను జాగ్రత్తగా చూడండి. తెలివైనదిం చెనరి అక్షరంతో మొదలయ్యే మరొకపదం ఉంది. వాటిని ఆ క్రమంలో కలుపుతూ వేళ్ళండి :

కమల గడ గుర్రం దండ
బుడగ వురుగు తలుపు కడవ
దిండు పండగ మరక వదనం
డమరడు డుంబు మరక సంది

ఈ పాటను అభినయిస్తూ పాడండి :

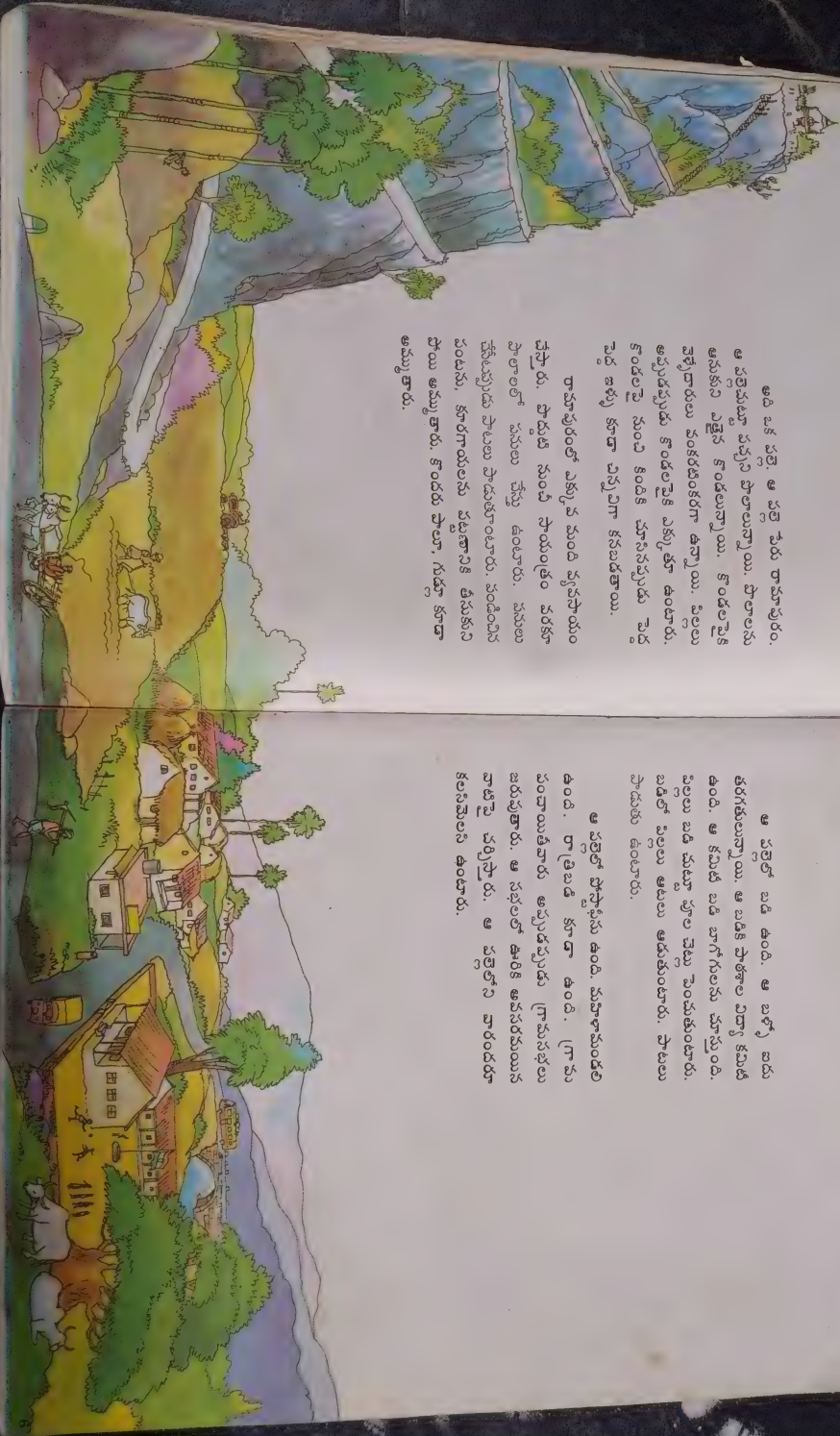
2. పల్లె

అది ఒక పల్లె. ఆ పల్లె పేరు రామాపురం. ఆ పల్లెనుట్టా పచ్చని పొలాలున్నాయి. పొలాలను ఆసుకుని ఎత్తైన కొండలున్నాయి. కొండలపైకి వెళ్ళేవారులు వంకరబంటింకంగా ఉన్నారు. పిల్లలు అప్పుడప్పుడు కొండలపైకి ఎక్కడా ఉంటారు. కొండలపై నుంచి కిందకి చూసినప్పుడు పెద్ద పెద్ద ఇళ్ళు కూడా చిన్నవిగా కనబడతాయి.

రామాపురంలో ఎక్కువ మంది వ్యవసాయం చేస్తారు. పొద్దుటి నుంచి సాయంత్రం వరకూ పొలాలలో పనులు చేస్తు ఉంటారు. ములు చేతుట్టుకుంటు పంటలు పొదుతుంటారు. సందియపడకు, కూరగాయలను పట్టణానికి తీసుకుని పోయి అమ్ముతారు. కొందరు పాల్, గుడ్డు కూడా అమ్ముతారు.

ఆ పల్లెలో బడి ఉంది. ఆ బళ్ళో బడు తరగతులున్నాయి. ఆ బడికి పాఠశాల విద్యా కమిటీ ఉంది. ఆ కమిటీ బడి బాగోగులను చూస్తుంది. పిల్లలు బడి చుట్టూ పుల చెట్టు పెండుతుంటారు. బడిలో పిల్లలు ఆటలు ఆడుతుంటారు. పాటలు పాడుతు ఉంటారు.

ఆ పల్లెలో పోస్టాఫీసు ఉంది. మహిళామండలి ఉంది. రాత్రిబడి కూడా ఉంది. గ్రామ పంచాయితీవారు అప్పుడప్పుడు గ్రామసభలు జరుపుతారు. ఆ సభలలో ఊరికి ఆవసరమయిన వాటిపై చర్చిస్తారు. ఆ పల్లెలోని వారందరూ కలసిమెలసి ఉంటారు.

இ. பூ. பூ. பூ.

జనాభిలు చెప్పండి, రాయండి:

1. వర్తకములో ఎటువంటి అడ్డంకులు?
2. వాణిజ్యములో ఏ రకాల కార్యక్రమాలు ఉంటాయి?
3. రాష్ట్రంలో ఏ కేంద్ర ఆఫీసులు ఉన్నాయి?
4. రాష్ట్రంలో ఏ కేంద్ర ఆఫీసులు ఉన్నాయి?
5. రాష్ట్రంలో ఏ కేంద్ర ఆఫీసులు ఉన్నాయి?
6. రాష్ట్రంలో ఏ కేంద్ర ఆఫీసులు ఉన్నాయి?
7. రాష్ట్రంలో ఏ కేంద్ర ఆఫీసులు ఉన్నాయి?
8. రాష్ట్రంలో ఏ కేంద్ర ఆఫీసులు ఉన్నాయి?
9. రాష్ట్రంలో ఏ కేంద్ర ఆఫీసులు ఉన్నాయి?
10. రాష్ట్రంలో ఏ కేంద్ర ఆఫీసులు ఉన్నాయి?

இ. ஷட்ரீ ராய்மீ.

1. మా తల్లిలో కానీ కూరిగాయలు, వంద వంటల పేరు రాబుంటే.
 2. కొండపై నుండి మా పై ఇళ్ళి ఎలా కనిపిస్తాయి? ఎందుకంటే?
 3. రామపురంలో ఉన్న పాటిని చదివి, అది మా తాతలో ఉంటే ✓ వ్రాసింది.
- తరువాత X పెట్టండి.

రామచంద్రం	మా ఉయ్య
దావా ఇళ్ళు	
వెంకటేశ్వర్లు	
గుడిసెలు (ప్రతిభిల్లు)	
వ్యవసాయం చేస్తారు	
పాలు, పెరుగు అమ్ముతారు	
బడి / రాత్రిబడి	
పాఠశాల విద్యార్థులైనది	
ప్రాధీను	
మహిళామండలి	
గ్రామపంచాయతీ	
గ్రామసభలు ఇరుగుతాలలు	
కలసమేలసి ఉంటారు	

4. 'రామాపురం'లో దేవివి. మా తోళ్ళో ఉన్నవి ఏవి?

ఇ. కింది పదాలతో ఖాళీలను నింపండి

(పోస్ట్మెన్, కలెక్టర్లు, గ్రామసభ, చర్మిందారు)

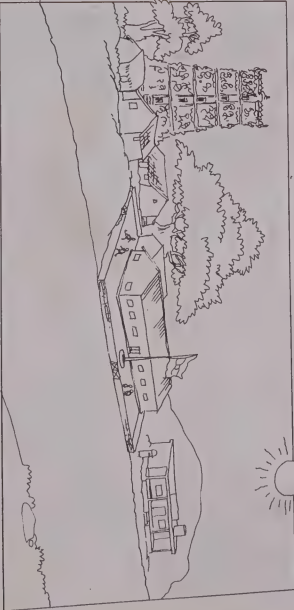
పాము, పాము అని వ్రతలు ఉండెనట. బ్రహ్మ
గ్రామంలో పాము అని వ్రతలు ఉండెనట. బ్రహ్మ

[illegible]

గుతుంది. రామ బోమ అనబడు బోమ గోదావరి అనబడు గోదావరి నదిలోనుండి అవి వెలుగుతున్నాయి.

పము, భిక్షు నిజి ద్రవి నింబ మత్రా
 పము, భిక్షు నిజి ద్రవి నింబ మత్రా

ఈ బొమ్మలు గేయంబి దంగులు నింపండి.

- రోడ్డు పై కాదు బొమ్మ గీయండి.
- రోడ్డు వక్కన ఇల్లు బొమ్మ గీయండి.
- గుడికి వసువు రంగు వేయండి.
- సూర్యుడికి ఎరుపు రంగు వేయండి.
- పోస్టాఫీసుకు నీల రంగు వేయండి.
- చెట్టుకు ఆకువచ్చ రంగు వేయండి.
- బడి దుర్గ బెడెడుకు మూడురంగులు వేయండి.

3. పరిచయం

చిత్రాలను చూసి కథ చెప్పండి.

4. పరమానందయ్య శిష్యులు

పరమానందయ్యగారికి వచ్చేందు మంది శిష్యులు. వాళ్ళ ఒకరినొకరి అడవికి వెళ్ళారు. తిరుగు ప్రయాణంలో వాళ్ళ ఒక వాసుడు దాటు వలసి వచ్చింది.

“అమ్మా! వాసుడు మునిగి పోతామేమో” అంటూ భయపడ్డారు. “మనం ఒకరి చేయి ఒకరి పట్టుకొని వాగు దాటదాం” అన్నాడు ఒకడు. “సరే” అన్నాడు మరొకడు. అలాగే వారు వాసుడు దాటారు. శిష్యుల్లో ఒకరికి “అందరం వాగుదాటామా?” అనే అనుమానం వచ్చింది. “ఒరేయ్! హఠాత్తు మధ్యలో నిలబడండి. నేను రెక్కపెడతాను” అన్నాడు. అందరూ మరుసటి నిలబడ్డారు.

“ఒక్కటి, రెండు, మూడు పదకొండు. ఒరేయ్ పదకొండు మందిమే ఉన్నాం! ఒకడు వాసుడు మునిగిపోయాడు” అన్నాడు. జిజ్ఞాసించుటా ఒకరి తరువాత ఒకరు రెక్కపెట్టారు. ఎప్పుడైతే రెక్కపెట్టినా సంతోష పడకొండే వచ్చింది.

“మనలో ఒకరు వాసుడు మునిగిపోయాడు” అంటూ అందరూ భయభయాలను ఎదుస్తూ, గురువు గారి దగ్గరకు వెళ్ళారు. ఇరిగిన విషయం చెప్పి మళ్ళీ భయన విలపించారు.

గురువుగారు అందరినీ తెలిపార మాళ్ళు. శిష్యులను మళ్ళీ రెక్కపెట్టమన్నాడు. ఒకడు రెక్కపెట్టాడు. మళ్ళీ పదకొండే వచ్చింది. గురువుగారు శిష్యులు చేసిన తప్పును గుర్తించారు. వారందరినీ మరుసటి నిలబెట్టి నవ్వుగా రెక్కపెట్టాడు. శిష్యులు తమ పొరపాటు తెలుసుకొని నవ్వాడు.

రైపి పైచేరుండే

అ. అలోనించి చెప్పింది, రాతుండే :

1. శిష్యులు చేసిన పొరపాటు ఏమిటి ?
2. అడవికి వెళ్ళుటప్పుడు ఎందుకు రెక్కపెట్టకలేదు ?
3. పరమానందయ్య తన శిష్యులను ఎక్కడ రెక్కపెట్టాడు ?

ఆ. కంది వానిని గుబ్బా అనేండి

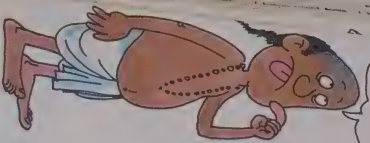
1. వ్యక్త కుండ - కుప్పల దండ
2. ఎర్రదారి - తెల్లదారి
3. జొన్నవైపు - జాన్నపాలు
4. గావెలోన కందివప్పు - గావె కంది వండికప్పు

ఇ. జిజ్ఞాసో చేయండి

కంది గట్టలోని అక్షరాలతో పదాలు రాయండి. ఎటునుంచైనా అక్షరాలను వరుసగా తీసుకోండి :

ట	ప	వు	రు	గు
వం	కా	య	ట	వా
క	ల	ము	మా	న
ర	వ	న	ట	న
న	ల	క	డ	న

ఉదా. ఉపా: వంట; కల

ఈ మొరందరూ గుండంగా కూర్చోండి. మూలో ఒకరివద్ద ఒక బంతి ఉంచుకోండి. అతడు పై కథలోని మొదటి వాక్యాన్ని సొంతమాటలో చెప్పాలి. తరువాత బంతిని మరొకరికి వినడాలి. బంతి ఎవరివద్ద పడుతుందో అతను కథలోని తరువాత వాక్యం చెప్పాలి. ఈ విధంగా కథను సొంత వాక్యాలతో పురిచేయండి. ఉదా. అనగనగా ఒక గురువు అయిన పెరు

ఉ. మిమ్మల్ని బాగా నవ్వించిన సందును చెప్పండి :

ఉ. చిత్రం చూసి ఒక్కొక్కరు ఒక్కొక్క వాక్యం చెప్పండి :

ఎ. మేము తెలుసా?

నా దగ్గర అగండి. వాళ్ళుం విప్పర నేనుంటాను. నేనెవరో చెప్పకోండి చూద్దాం !

నా దగ్గర కొంచెం సేపు అగండి నేనుంటే వాళ్ళం పూర్తి కానట్టు. నేనెవరో చెప్పకోండి చూద్దాం !

ఏ. మిమ్మల్ని గమనిస్తూ చదవండి :

సరిపూర్తి ఉతి చివర ఒక పెద్ద చెరువుంది. చెరువులో కలువలు, తామరపూలు, చేపలు, కప్పలు ఉన్నాయి. చెరువు గట్టున ఒక పెద్ద మర్రిచెట్టు వుంది. చెట్టు మీద కాకులు, పిచ్చుకలు, పక్షురాలు ఉన్నాయి.

5. మన పనిని మనమే చేసుకుందాం

పిల్లలూ ! మన పనులు మనం చేసుకోవడం మంచిది. వసపిల్లలూ ఉన్నప్పుడు మనకు అమ్మ ముఖం కదగేది స్నానం చేయించేది, బట్టలు తొడగేది, అన్నం తినిపించేది. పెరిగి పెద్దయితేరువారే కూడ అమ్మే మన పనులు చేస్తే అంతా సన్నోరారు కదా!

ఇంట్లో ఎన్నో పనులుంటాయి. అన్నుకు తీరికలేనంత పని ఉంటుంది. నాన్నకూ అంతే. వాళ్ళింట్లో పాలు మన పనులు కూడా చేయగలంలే జ్వలం, అమ్మకు, కూడా మనం పనులు చేసుకుంటే, మనం పెరిగే కొద్దీ మన పనులు మనమే చేసుకోవాలి.

బడిలో కూడా మనం మన తరగతి గదిని శుభ్రంగా ఉంచుకోవాలి. బడి తోటను పెంచుకోవాలి. గాంధీజీ తన పనిని తానే చేసుకోవడాడు. సబర్బిటి ఆగ్రేసుంట్ చీపురువట్టి ఉచ్చేవాడు. తన బట్టలకు కావలసిన నూలును తానే వడితేవాడు. మరుగు దొడ్డు కూడ కడిగేవాడు. మురికివాడలను శుభ్రం చేసేవాడు. అలాగే మన పనులను మనమే చేసుకోవడానికి అలవాటు పడాలి.

ప్రతివాడం కింద పాతూలకు నున్న మేనున్నాడు. మొక్కలు నాటుతున్నాడు. గడ్డవేస్తేస్తాడు. పచ్చళ్ళు వారికి రాత్రేలు వమ్మన వేస్తేస్తాడు. ఇవన్నీ మనం చేయవలసిన పనులేగదా !

పిల్లలూ! మన పని మనమే చేసుకోవడం అంటే మన ఒక్కరి పని మాత్రమే చేసుకోవడం కాదు. అందరం కలిసి అందరికీ పనికి వచ్చే పనులు చేయడం. ఇలా చేయడం వల్ల సహకార భావం పెరుగుతుంది. తల్లి, ఆనందం కలుగుతాయి.

చివ్వు చేయించి

అ. చిత్రాలు చూసి చెప్పండి. దానిలో :

1. పిల్లలు ఏయే పనులు చేస్తున్నారు ?
2. ప్రజలు ఏం చేస్తున్నారు ?

ఈ చిత్రానికి చెందిన వ్యాఖ్య
మా వాచకంలో ఎక్కడ ఉన్నాయి
గర్హింపండి. వాటిని మా పేజీ
ప్రైవేట్ రాయండి.

ఇ. చెప్పండి, రాయండి :

1. యా ఇంటోగాని, బడిలోగాని తోటను పెంచడానికి ఏ మొక్కలు నాలుకారు?
2. బాట ఏ పూలంబే ఇష్టం?
3. బాట బాగా ఇష్టమైన పూవు ఏది? ఎందుకు?
4. మా తరగతి గదిని శుభ్రంగా ఉంచడానికి మారు ఏం చేస్తారు ?
5. గాంధీజీ ఆశ్రమం పేరు ఏమిటి ?

ఈ పదాలు రాయండి :

ఈ కింద ఇచ్చిన అక్షరాలతో పీలయినన్ని ఎక్కువ పదాలు రాయండి. ఆ పదాల్లో
పాతంలో వచ్చిన పదాలకు కింద గీత గీయండి.

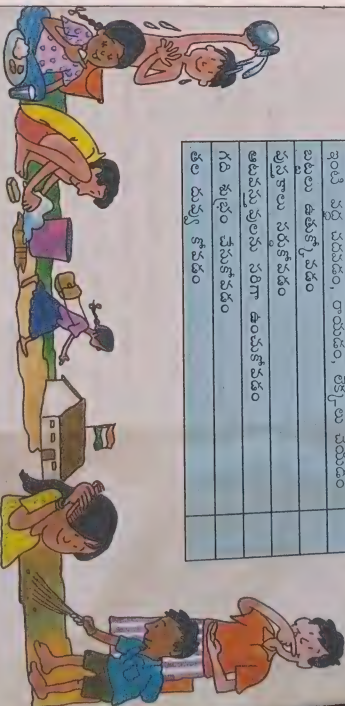
బ, క, ి, డా, బు
త్ర, మ, కా, ధ, న,
రం, కూ, నం, త్తం

ఉదా: కారం, శ్రమ,

ఉ. చదవండి, రాయండి :

ఈ కింది జాబితాను చదవండి. మారు సొంతంగా చేసుకున్న పనులకు '✓' ఉంచండి.
ఇతరుల సహాయంతో చేసుకున్న పనులకు 'x' ఉంచండి.

పాఠ్యము	గుర్తు
చదువు తోముకోవడం	
స్నానం చేయడం	
అన్నం తినడం	
పాఠశాలకు తరహారు కావడం	
ఇంటి వద్ద పడుడం, రాయడం, లెక్కలు చేయడం	
బట్టలు ఉతుక్కోవడం	
పుస్తకాలు సరుకోవడం	
ఆటలను పులంసు సరిగా ఉంచుకోవడం	
గది శుభ్రం చేసుకోవడం	
తల దున్ను కోవడం	

ఈ పదాలు తయారు చేయండి, రాయండి :

ఈ కింది ప్రతి పదంలో మొదటి రెండక్షరాలతోను, చివరి రెండక్షరాలతోను పదాలు
వస్తాయి. వాటిని రాయండి.

మైదానం, కాపురం, పాఠశాల, లక్షణం, వసతి, సుమతి

ఉదా: మైదానంలో మొదటి రెండక్షరాలతో పదం - మైదా

చివరి రెండక్షరాలతో పదం - దానం

ఇలా మిగిలిన వాటికి రాయండి. ఇటువంటివే మరికొన్ని పదాలు చెబుకుని రాయండి.

6. అంధ్రత్రేపరి

"గండి కాల్యందీ!" అని సెంపంబా గర్జించాడు. అంగేయుల తుపాకులకు తన గుండెను ఎదుర్కొన్నాడు. ఆ దేశ భక్తుడు ఎవరో తెలుసా? మన నాయకులలో ఒకరుయిన టంగుటూరి ప్రకాశం పంతులుగారే.

అయిన ప్రకాశం జిల్లా కనవల్లి అనే గ్రామంలో జన్మించాడు. అయినది సామాన్య కుటుంబం. ప్రకాశం చిన్నప్పటి నుండి గోసాలక్ష్మమ్మ మరణించాడు. తల్లి సబ్బమ్మ పేదరికంతో బాధలు పడుతుండేది. అయినా ప్రకాశం చదువు మానిపించలేదు. పట్టుచిర తాకట్టు పెట్టిన పరిక్ష ఫీజు కట్టింది.

ప్రకాశం చాలా తెలివి లేటలు కలవాడు. ఇమ్మానేని హనుమంతరావు అనే న్యాయవాది ఆయనను చెరడేశాడు. చదువు చెప్పించాడు. ప్రకాశం తరువాత ఇంగ్లండు వెళ్ళాడు. బారీస్టరు పట్టం పొందాడు. మద్రాసు హైకోర్టులో న్యాయవాదిగా పనిచేశాడు. బాగా డబ్బు సంపాదించాడు.

అప్పుడు గాంధీజీ స్వాతంత్ర్య సమరంలో పాల్గొనమొనరిస్తూ ప్రజలకు విలుపునిచ్చాడు. ఆ విలుపునందుకొని ప్రకాశం స్వాతంత్ర్య పోరాటంలోకి దూకాడు. గాంధీజీకి అనుచరుడయ్యాడు. అప్పటి నుండి విదేశీ వస్తువులను వదిలివెట్టాడు. ఇద్దరు దుస్తులను ధరించాడు. జైలు శిక్ష అనుభవించాడు.

స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తరువాత ప్రకాశం మద్రాసు రాష్ట్రానికి ముఖ్యమంత్రి అయ్యాడు. అంతేకాదు, ఆంధ్రరాష్ట్రానికి చాలా ముఖ్యమంత్రి కూడా అయినా.

వృద్ధాప్యంలో అయినా కూడా వాడుక్కోవడానికి మంచి చక్కానూడలేదు. అయిన తనకున్న దంతా దేశ ప్రజలకోసం త్యాగం చేశాడు. దేశాన్ని సొంత కుటుంబంగా ప్రేమించిన గొప్ప దేశభక్తుడు. తెలివి, ధైర్యం, పట్టుదల, గుండెనిబ్బరం, సహనం మొదలయిన గుణాలున్న మహనాత్ముడు ప్రకాశం పంతులు. ప్రజల మనిషిగా అయిన చరిత్రలో నిలిచిపోయాడు.

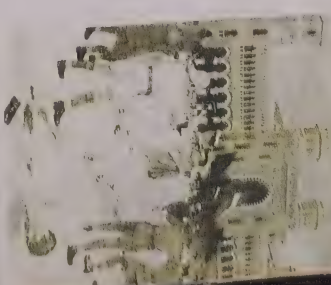
ఇవి చేయండి

అ. 'ఫీదరు' అనే అర్థం ఏదో పదాలను పాఠంలో సుస్పష్టపర్చండి. ఇక్కడ రాయండి :

ఆ. కింది పదాలలో మొదటి అక్షరాన్ని ఆధారంగా చేసికొని అక్షర క్రమంలో పదాలను రాయండి :

గర్జించడం, స్వాతంత్ర్యం, పట్టుదల, ఇద్దరు, తుపాకీ, అనుచరుడు, మద్రాస్, అంగీకరించు, ఇంగ్లండు.

- ఉదా. 1. అనుచరుడు
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.
- 8.
- 9.

"గండి కాల్యందీ" అంటూ నినాదం

ఇ. కింది పట్టిక ఆధారంగా వాక్యాలు రాయండి :

చారిత్రపు సంగతులు అంధ్రరాష్ట్రం దేశవర్తి సంపాదక	వ్యాఖ్య గీర్వాసుడు పదవాడు తొలముఖ్యమంత్రి కలవాడు
ప్రకాశం	

ఉదా : 1. ప్రకాశం అంధ్రరాష్ట్రం తొలి ముఖ్యమంత్రి.

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

ఈ మన రాష్ట్రానికి ఎవరెవరు ముఖ్యమంత్రులుగా పనిచేశారో తెలుసుకొని రాయండి :

ఉ. పాఠంలో సాధన పేరాలో వచ్చి (.) చుక్క యిద్దామో లెక్క పెంచండి.
ఆ చుక్కల ముందు ఉన్న పదాలను రాయండి :

ఉదా. కలవాడు.

ఈ కింది పేరాలో అవసరమైన చుక్కలను వాడండి (.) చుక్కలను రాయండి :
గాంధీజీ ఇంగ్లాండు వెళ్ళాడు బాంబేలో పనిచేసాడు భారతదేశం వచ్చి స్వాతంత్ర్య
పోరాటం సాగించాడు స్వాతంత్ర్యం తెచ్చాడు ఆయనను ప్రజలమనిషి అంటారు

ఎ. మీరు చిన్న ఇట్లుగా విడిచండి.

ఇట్లు చర్చించుకొని పాఠంలో చూడ నచ్చిన 20 పదాలను గుర్తించండి.

- 20 చిన్న కాటక్ ముక్కలను తీసుకోండి.
- ఒక్కొక్క కాటక్ ముక్కపై ఒక్కొక్క పదాన్ని రాయండి.
- ఉపాధ్యాయుడు ఇచ్చే సూచనల ప్రకారం, మీ ముందున్న కాటక్ నుండి ఏది వెంటనే ఇచ్చేయండి.
- చటంగా అందజేసి మార్కులు పొందండి.

సూచనలు :

ఉదా : - దేశభక్తుల పేరు రాసిన కాటక్లు

- ప్రకాశం ముఖ్యమంత్రిగా పని చేసిన రాష్ట్రాల పేరు

- పాఠంలో వ్యాయామాలు చేయి ఉన్న కాటక్లు

- ప్రకాశం గుణాలు తెలిపే కాటక్లు.

(ఇలా మరికొన్ని సూచనలు ఉపాధ్యాయులు ఇవ్వాలి)

ఏ. అందజేసిన గూర్చి సొంత మాటలతో ఐదు వాక్యాలు రాయండి.

బాల్యో జ్ఞానం

7. పరుగో పరుగు

అడవిలో ఒక కింద

అంటేది. ఒకరోజు అది ఒక

కింద

నిద్రపోతున్నది. అకస్మాత్తుగా 'బబ్బు' మని చప్పుడు వినిపించింది.

ఉత్కిప్తక నిద్రలేచింది. చప్పుడు ఎందుకయ్యిందో అని అటూ ఇటూ చూసింది. మళ్ళీ

పడుకుంది. ఇంతలో మళ్ళీ 'బబ్బు' మని చప్పుడయింది. చుట్టూ చూసింది. అకాశం

విరిగిపడిందని అనుకుంది. వెంటనే భయంతో పరుగెత్తింది. అలా పోతున్నంటే దానికి

ఒక కలిసింది. కలిసింది. సు" ఏం జరిగింది? ఎందుకు

పరుగుతున్నావు" అని అడిగింది. "అకాశం విరిగి పడుతోంది పరుగుత్తు, పరుగుత్తు"

అని ఒక అంది. పరుగుత్తడం మొదలుపెట్టాయి.

ఏదో ఒక ఎదురైంది. "అగండి! అగండి! ఎందుకు

పరుగుత్తుతున్నారు" అని అడిగింది. "అకాశం విరిగి పడుతోంది. నువ్వుకూడా పరుగుత్తు"

అని ఒక చెప్పింది. పరుగుత్తేసాయి.

ఏదో ఒక కలిసింది, "ఏమయింది" ఎందుకు పరుగుత్తుతున్నారు?"

అని అడిగింది. "అకాశం విరిగిపడుతోంది. అందుకు పరుగుత్తుతున్నాం.

అని చెప్పింది. అలాగే 'బబ్బు' తో పాటు కూడా

పరుగుత్తేసాగింది.

కొంత దూరం పరుగుత్తగానే వాటికి ఎదురైంది. వాటిని

వాటిని

"ఎందుకు పరుగుత్తుతున్నారు? ఏమైంది?" అని అడిగింది. "అకాశం విరిగిపడుతున్నది.

అందుకే పరుగుత్తుతున్నాం" అని చెప్పింది. "అకాశం విరిగిపడుతున్నది" అని

అని చెప్పింది. "నేను చూడలేదు. నాకు తెలియదు" అని చెప్పింది. "అని

అంది.

"అకాశం విరిగిపడుతున్నది నువ్వు చూశావా?" అని చెప్పింది. "అని

అడిగింది. "నాకు తెలియదు" అని చెప్పింది. "అని చెప్పింది. "అని

అడిగింది. "నేను చూడలేదు. నాకు తెలియదు" అని చెప్పింది. "అని

అంది.

"అకాశం విరిగి పడిందని నీకేలా తెలుసు? నువ్వు చూశావా?" అని చెప్పింది. "అని

అడిగింది. "నేను చూడలేదు. నాకు తెలియదు" అని చెప్పింది. "అని

అంది. "అని చెప్పింది. "అని చెప్పింది. "అని చెప్పింది. "అని చెప్పింది. "అని

అంది. "అని చెప్పింది. "అని చెప్పింది. "అని చెప్పింది. "అని చెప్పింది. "అని

అంది. "అని చెప్పింది. "అని చెప్పింది. "అని చెప్పింది. "అని చెప్పింది. "అని

అంది. "అని చెప్పింది. "అని చెప్పింది. "అని చెప్పింది. "అని చెప్పింది. "అని

అంది. "అని చెప్పింది. "అని చెప్పింది. "అని చెప్పింది. "అని చెప్పింది. "అని

అంది. "అని చెప్పింది. "అని చెప్పింది. "అని చెప్పింది. "అని చెప్పింది. "అని

అంది. "అని చెప్పింది. "అని చెప్పింది. "అని చెప్పింది. "అని చెప్పింది. "అని

అంది. "అని చెప్పింది. "అని చెప్పింది. "అని చెప్పింది. "అని చెప్పింది. "అని

అంది. "అని చెప్పింది. "అని చెప్పింది. "అని చెప్పింది. "అని చెప్పింది. "అని

అంది. "అని చెప్పింది. "అని చెప్పింది. "అని చెప్పింది. "అని చెప్పింది. "అని

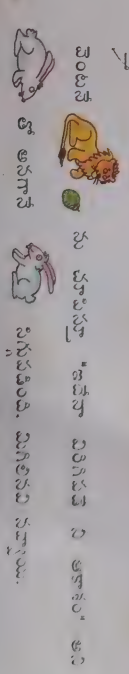
అంది. "అని చెప్పింది. "అని చెప్పింది. "అని చెప్పింది. "అని చెప్పింది. "అని

అంది. "అని చెప్పింది. "అని చెప్పింది. "అని చెప్పింది. "అని చెప్పింది. "అని

అంది. "అని చెప్పింది. "అని చెప్పింది. "అని చెప్పింది. "అని చెప్పింది. "అని

అంది. "అని చెప్పింది. "అని చెప్పింది. "అని చెప్పింది. "అని చెప్పింది. "అని

అంది. "అని చెప్పింది. "అని చెప్పింది. "అని చెప్పింది. "అని చెప్పింది. "అని

ఇది వేరుండి

అ. ఈ కింది మాటలు ఎవరు ఎవరితో అన్నారు ?

“ఏం జరిగింది? ఎందుకు పరుగుతున్నావు?”

“అశాం విరిగిపడ్డప్పుడు నన్ను చూశావా?”

పై వాక్యాలను పాఠంలో గుర్తించి వాటి కింద గీతగీయండి.

ఇ. అలోచించి జవాబివ్వండి, రాయండి :

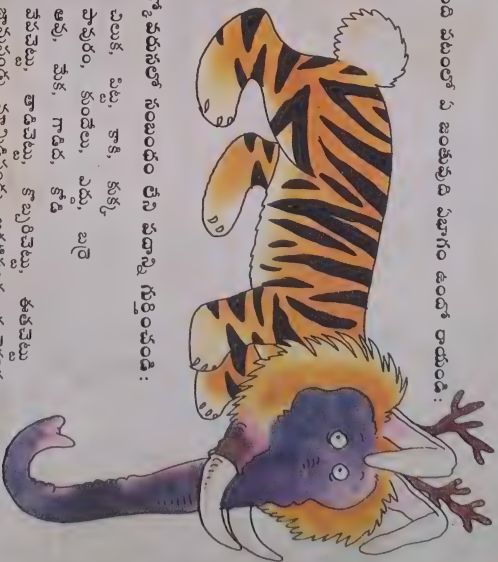
- కుందేలు దుబ్బుమనే వస్తువు విని అశాం విరిగిపడిందని ఎందుకు అనుకున్నావి?
- పాఠంలోని ఇంతువులో ఏది చెప్పిందని ? ఎందుకు ?
- కుందేలు ఎందుకు సగిసిపడ్డది ? విగిలిన ఇంతువులు ఎందుకు నవ్వాయి ?
- నవ్వే కుందేలు అయితే ఏం చేస్తావు ?
- కొబ్బరి కాయతో నువ్వు ఏం చేస్తావు ?

ఇ. కింది బొమ్మలను చూడండి. రెంటికీ ఉన్న పోలికలు, భేదాలను రాయండి :

ఈ మొత్తం సెప్పిన ఒక ఇంతువు పేరు ఏమిటి :

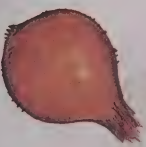
ఉ. కింది పేరులలో ఏ ఇంతువుది ఏభాగం ఉందో రాయండి :

ఈ. ఒక్కో వస్తువునలో సంబంధం లేని పదాన్ని గుర్తించండి :

1. చిలుక, పిట్ట, కాకి, కుక్క
2. పావురం, కుందేలు, ఎద్దు, బుర్రె
3. ఆవు, మేక, గాడిద, కోడి
4. పేసవెట్టు, తాడివెట్టు, కొబ్బరివెట్టు, ఈతవెట్టు
5. జామపండు, మామిడిపండు, ఆరటిపండు, మల్లెపూవు

ఎ. కొబ్బరికాయకు సంబంధించి ఉన్న పదాలు రాయండి :

8. తెనాలి రామకృష్ణుడు - ఉపాయం

తృప్తదైవరాయల వారి కోటలో బూడిద గుమ్మడి కాయలు కాశాయి. కాసిన కాయలన్నిటినీ ఎవరో దొంగిలెస్తున్నారు. ఈ దొంగతనం సంగతి రాయలవారి దాకా వెళ్ళింది.

భటులు గుమ్మడి కాయల దొంగ ఎవరో తెలుసుకోలేక పోయారు. కోటలో కాపలాకాస్తున్న వీరయ్య మల్లయ్య లొంగయ్యల వాడ అసహనం వచ్చింది. వారిని నేరుగా రాయలవారి ఆస్థానానికి తీసుకుని వెళ్ళారు. ఆ కోటవల్లో 'వికటకని' తెనాలి రామకృష్ణుడు కూడా ఉన్నాడు. రాయలవారు ఈ సమస్యను వికటకనికి అప్పజెప్పారు.

రామకృష్ణుడు ఆ ముగ్గురిని పిలిచాడు. మంత్రించి ఇచ్చానని చెప్పి ఒక్కొక్కరికి ఒక్కొక్క పుల్ల ఇచ్చాడు.

ఎవరు దొంగతనం చేస్తే, వారికిచ్చిన పుల్ల మరుసటిరోజుకు ఒక అంగుళం పెరుగుతుందని చెప్పాడు. జాగ్రత్తగా మరునాడు ఆ పుల్లలను తీసుకుని రమ్మనమని కూడా చెప్పాడు.

ముగ్గురూ ఇళ్ళకు వెళ్ళారు. మల్లయ్య తన కిచ్చిన పుల్ల ఎక్కడ పెరుగుతుందో అని భయపడి ఒక అంగుళం తీసుకున్నాడు.

ముగ్గురూ తమకిచ్చిన పుల్లలు తీసుకుని ఆస్థానానికి వచ్చారు. ఇద్దరి పుల్లలు అలాగే ఉన్నాయి. ఒకరి పుల్ల చిరిచి ఉండటం రామకృష్ణుడు గమనించాడు. దొంగ దొరికి పోయాడు. అతడు తాను ఎలా దొరికి పోయిందో తెలుసుకున్నాడు. సగనపడ్డాడు. క్షమాపణ పేతుకన్నాడు. రాయలవారు అతనిని మందలించి వదిలెళ్ళారు.

జై పై పేరుండి

అలోనింపండి, జవాబులు రాయండి :

1. రామకృష్ణుడు నిజంగా పులలను మంత్రిని ఇచ్చాడా?
2. మలయ్య తన పులల పెరుగుతుందని ఎందుకు భయపడ్డాడు?
3. ఎవరి పేరాను చదివి దోషి ఎవరో చెప్పండి.
4. దోషిని రామకృష్ణుడు ఎలా గుర్తింపగలిగాడు?

ఆ. ఈ పట్టికను పూరించండి :

రాయలవారి తోటలో కాసేనని	దంగు	రుచి
నిమ్మ పండు		పులుపు
టమాటాపండు		
కారంకాయ		
మూడిడిపండు		
జామకాయ		
వేరేడుపండు		
నల్లబోపండు		

ఇ. పై పట్టికను పూరి ఇలాంటి వాక్యాలు రాయండి :

ఉదా. నిమ్మ పండు పసుపుపచ్చగా, పులగా ఉంటుంది.

ఈ ఎకవనసాలకు జవాబనసాలు రాయండి :

ఉదా: గుమ్మడికాయ గుమ్మడికాయలు

అటు పాటు _____
కట్టి _____

ఉదా: విత్తనం విత్తనాలు

గోవురం _____
మంపం _____
కంచం _____
పెసం _____

ఉదా: బంది బట్టి

రోలు _____
కోడి _____
కన్ను _____
పండు _____

ఉ. రాయండి :

'నికటకం' ఈ పదం చదవండి. ఈ పదాన్ని ముందునుండి వెనక్కు చదివినా, వెనక నుండి ముందుకు చదివినా ఒకే అర్థం వస్తుంది కదా!

ఇలాంటివి మూడేకరాల పదాలు కొన్ని రాయండి

ఉదా : కిటికీ _____

ఉ. ఈ పాఠాన్ని నాలుకీకరణ చేయండి :

ఎ. భటులు గుమ్మడికాయల _____

అచ్చుచెప్పారు.

పై పేరాలో ఎన్ని (.) చుక్కలున్నాయో, ఎన్ని (,) కామాలన్నాయో లెక్కించండి.

(.) ముందున్న పదాలు (,) ముందున్న పదాలు

9. సయోత్ సాహసం

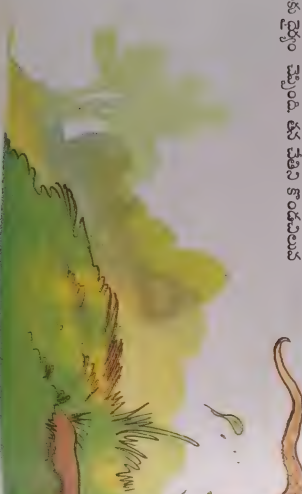
బాల్యంలోనే సాహసం చూసి ఎంతో మంది పిల్లలు బాతీయ బహుమతి అందుకున్నారు. వారిలో 'సయోత్ లచ్చాబాయి' ఒకరు. ఆమె గుజరాత్ రాష్ట్రంలో 'బరాఅతద్' గ్రామంలో జన్మించింది. వీరిది అదమ్యవాసి కుటుంబం. తమి కంఠి కాలికుడు. తమికు ఇద్దరు సోదరులు. ఒకసోదరి. సయోత్ కు వమ్మ, అలలు, సంగతమండ్ల చాలా ఇష్టం. ఆదే గ్రామంలో నిర్మల అనే అమ్మాయి ఉండేది. ఆమె సయోత్ కు మంచి స్నేహితురాలు. నిర్మలకు కూడా ఆటలంటే ఇష్టం. వీలు చక్కనప్పుడల్లా వారు అడవికి వెళ్లి ఆడుకునేవారు.

ఆ రోజు నెలన్న దినం. సయోత్, నిర్మల అడుకోడానికి అడవికి వెళ్ళారు. అక్కడ చాగుడుమాతలు అవారు. అప్పుడు "హాన్... హాన్..." అనే శబ్దం వినిబడింది. ఒక కొండవలప ఒక్కసారిగా నిర్మల కాళ్ళను ముట్టివేసింది. ఆమె భిగ్గంగా కేకలు చేసింది.

నిర్మల కేకలు వేస్తే సయోత్ పరుగుపరుగున వచ్చిమాసింది. దగ్గర వచ్చి క్షణం కొండవలపను బాటించి. కాని అది నిర్మలను వదలలేదు. సయోత్ "కొండవలప విషజంతువు కాదని, భయపడవద్దు" నిర్మలకు ధైర్యం చెప్పింది. తన చేతిని కొండవలప

నటి దవడలకు అడ్డంగా పెట్టింది. బాగా నొక్కింది. దానికి ఉపరి సలపకుండా చేసింది. తక్కి రెండుకొరి అయిన కొండవలప సయోత్ నిర్మలను వదలివేసింది. నిర్మల తల్లియమ్మకొని పరుగెత్తింది. సయోత్ కూడా నేర్పుగా ఒక్క ఉడుమన తన చేతిని వెనక్కి చాగిసుకొని పరుగెత్తింది. సయోత్ సాహసంకో తనను కాపాడబందుకు నిర్మల కృతజ్ఞతలు తెలిపింది.

బాలయో మాశ్రా! సయోత్ ఎంత సాహసాన్ని మాపిందో! ఆమె సాహసానికి మెచ్చి అప్పటి మన ప్రధాని శ్రీమతి బందారాగాంధీ ఆమెకు బాతీయ బహుమతి అందజేసింది.

జై వి వేయండి

అ. ఈ కింది పదాలకు అర్థాలు ఈ పుస్తకం వివిధ ఎక్కడ ఉన్నాయో గుర్తించి, రాయండి :

కాల్చికుడు, బాడటుం, నేర్పు, కృతజ్ఞతలు

ఇ. కింది వాక్యాలను పదసరిలో పెట్టండి :

- సయాల్ కొండలనును అవిరి సలవకుండా చేసింది.
- సయాల్ పై వాడుకలు నిర్మల
- కొండలను నిర్మల కాళ్ళను చుట్టేసింది.
- సయాల్ నిర్మల అడుకోవడానికి అడ్డంకి చెల్లారు.
- సయాల్ కొండలను కర్రతో కొట్టింది.
- కొండలను అడ్డంకించి నిర్మలను వదిలివేసింది.
- సయాల్ తన చేతిని వెనక్కు తీసుకొని పరుగెత్తింది.

జ. చెప్పండి, రాయండి :

1. నిపు నిర్మలవైతే ఎమి చేస్తావు ?
2. నీవే సయాల్వైతే నిర్మలను ఎలా కాపాడుతావు ?
3. కొండలను గూర్చి 'క' వాక్యాలు రాయండి

ఈ ఎవరు ఎలాంటి వారో పట్టికలో రాయండి :

	
సయాల్	నిర్మల

ఈ సరియైన మాటను బ్రాకెట్లలో రాయండి :

1. భయం బయం []
2. నిర్మల నిర్మల []
3. క్షయం క్షయం []
4. ధైర్యం ధైర్యం []
5. క్రతజ్ఞత కృతజ్ఞత []

ఈ, ఇలాంటి పదాలను మరికొన్ని రాయండి :

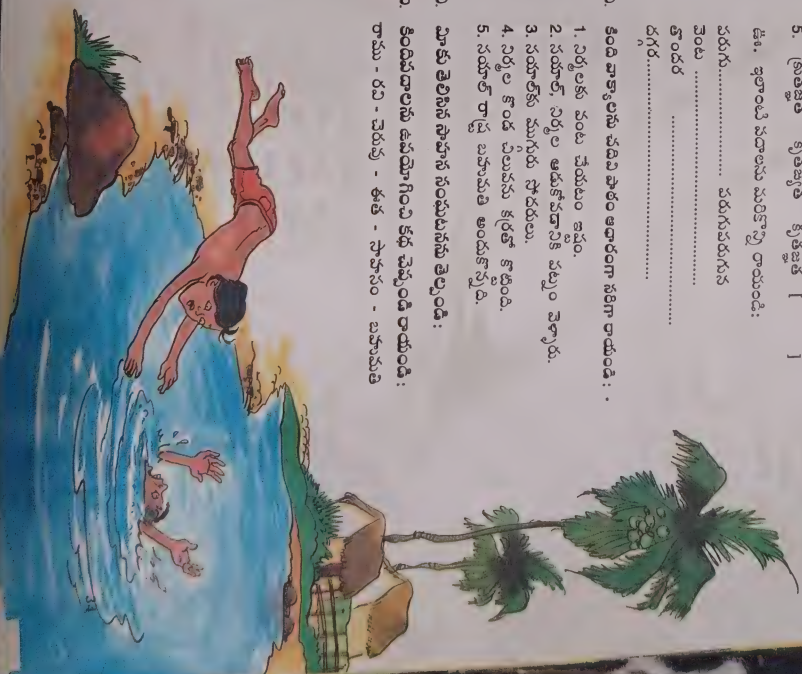
పరుగు..... పరుగుపరుగున
వెంట.....
తొందర.....
దగ్గర.....

ఎ. కింది వాక్యాలను పదివి పాఠం అధారంగా సరిగా రాయండి : -

1. నిర్మలకు నంట చేయటం ఇష్టం.
2. సయాల్, నిర్మల అడుకోవడానికి వట్టుం చెల్లారు.
3. సయాల్కు ముగ్గురు సోదరులు.
4. నిర్మల కొండ చీలువను కర్రతో కొట్టింది.
5. సయాల్ రాస్తే బహుమతి అందుకొన్నది.

ఏ. మిత్ర తెలిసిన సాహస సంచుటనను తెల్పండి :

ఇ. కింది పదాలను ఉపయోగించి కథ చెప్పండి రాయండి :
రాము - రవి - చతువు - ఈత - సాహసం - బహుమతి

10. ఉయ్యాలండి ! ఉయ్యాల !!

ఉయ్యాలండి! ఉయ్యాల!
ఉయ్యాల పంకి ఉయ్యాల!
ఉయ్యాలగా మనమంతా,
ఉయ్యాలమండీ రారండి !

అందరిలోకే జాగిరి
అందుకు మనకు తాపాల్,
తరతర మెరిసి తారలనూ,
తాకును ముచ్చట లాడుదమూ !

రెక్కలు లేకనే మనమంతా
ఎక్కడికో పయనించెదము!
మబ్బుల తేరుల నెక్కిదమూ!
దబ్బున నింగికి ఎగిరెదమూ!!

బొసవపుల్ల పాపాయి,
బుడిబుడి నడకల బుజాయి,
అడేపాడే అబ్బాయి!
అంతా కలసి రారండి!!

జెప్చేయండి

అ. మీ మిత్రులతో కలసి పాడండి :

ఆ. ఈ కింది అర్థం ఇచ్చే వాక్యాల గేయంలో ఎక్కడ ఉన్నాయో గుర్తించండి.
రాయండి :

1. రెక్కలు లేకున్నా ఆకాశంలో ఎగురుతున్నట్లుగా ఉంటుంది.
2. చందమామతో, చుక్కలతో ముచ్చటలాడుతున్నట్లుగా ఉంటుంది.

ఇ. చెప్పండి, రాయండి :

ఉయ్యాల ఉగుతూ ఉంటే నీకు ఏమి అనిపిస్తుంది ?

ఈ. ఈ గేయంలో ఒత్తులతో ఉన్న పదాలను గుర్తించండి, రాయండి :

ఉ. కింది ఉదాహరణలో ఇచ్చిన పదాలవంటి మరికొన్ని పదాలు రాయండి :

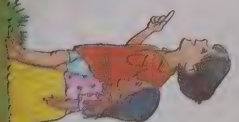
ఉదా: రెక్క ఎక్కి పాపాయి
లక్కి ఎగిరెదము బుజాయి

.....
.....
.....
.....

ఊ. కింది ఖాళీలను సరియైన పదాలతో నింపండి :

(నడకలు, మెరవటం, కాగటం, పొంగటం, విరగటం, చూడటం, నమలటం,
కొట్టకోనటం)

1. బుడిబుడి నడకలు	2. తరతర
3. సలసల	4. పెళిపెళ
5. కొరకొర	6. గిలగిల
7. బుసబుస	8. కరకర

11. జంతువులతో స్నేహం

హరి : తాతయ్య! రేపు మామిడి సెలవు. మమ్మల్ని ఎక్కడైనా తీసుకెళ్ళిమా?
 లత : ఆ! ఆ! సినిమాకెళ్ళితే బాగుంటుంది.
 తాతయ్య : హరి! నువ్వేమంటావు?
 హరి : సినిమాకు వద్దు తాతయ్య! వనభోజనానికి వెళ్దాం.
 లత : సరే తాతయ్య! మనం జోసెఫ్, హబిద్, మమత్, మహిషేను కూడ తీసుకెళ్దాం.
 తాతయ్య : అలా అయితే అందరికీ ఈ విషయం చెప్పండి. వనభోజనానికి కావలసిన సామగ్రినిసంతా సమకూర్చుకుందాం.
 లత : సరే తాతయ్య!
 * * *

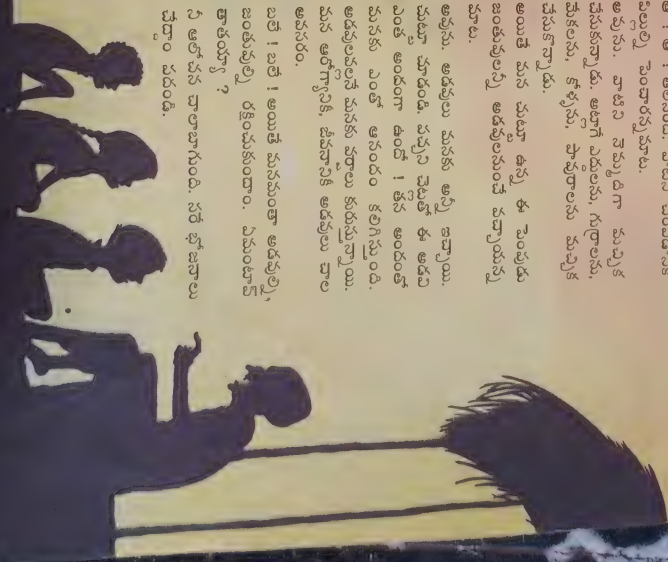
హరి : మామ తాతయ్య! జోసెఫ్ వద్దంతు వివరండా వాళ్ళ బాబాని తెల్పాడు. అది మమ్మల్ని ఆకర్షిస్తుంది లేదు. బంటిని నేట కర్రమీదని పరుగిడుతేంది.
 జోసెఫ్ : తాతయ్య! బాబా చాల మందిది. దానికి మాతో ఆడుకోవాలని ఉండదా మరి?
 హరి : బాబా ఎంత మంచిచైతేనేం? అది మన వెంటబడి ఎందుకు తాతయ్య?
 తాతయ్య : హరి! అలా అవకూడదు, కుక్క చాల ద్వితీయమిస్తే జంతువు.
 హబిద్ : అయితే తాతయ్య! వాటికి మనకూ స్నేహం ఎలా కుదిరిందంటావు?
 తాతయ్య : ప్రేమా విసంక మరి! అదిహనవుడు అడవులో తిరిగివాడు. గుహలో ఉండేవాడు. వేటాడి బలితేవాడు. అతడు మాంసం తిని పారేసిన ఎముకల కోసం తోడెళ్ళి జాతి జంతువులు వచ్చేవి. అప్పుడు వాటి పిల్లలను వేట గుహలో ఉంచుకొనేవాడు. వాటిని మచ్చిక చేసుకొనే వాడు. వెరిగి పెద్దదైన తరువాత మేటలో ఉపయోగించుకొనేవాడు. అవే నేడు మనం పెంచుకుంటున్న కుక్కలు.

హబిద్ : తాతయ్య! కుక్కల సంగతివరే! మనకు పిల్లలతో స్నేహం ఎలాకుదిరింది?
 తాతయ్య : అదీ చెబుతా విసంక. మానవుడు వేట వాడనే ఆధారపడి బతకలేదు. క్రమంగా వ్యవసాయం చేయడం నేర్చుకున్నాడు. పండిత భాగ్యాన్ని నిలువ చేసుకొనేవాడు. అప్పుడు ఎలకలు భాగ్యాన్ని తింటూ పాడుచేసేవి. వాటిని పంపటానికి

హబిద్ : ఆ! ఆ! తెలిసింది. వాటిని చంపడానికి పిల్లల్ని పెంచారన్నమాట.
 తాతయ్య : అవును. వాటిని వెన్నుదీగా మచ్చిక చేసుకున్నాడు. అలాగే ఎద్దులను, గుర్రాలను, మేకలను, కోళ్ళను. పావురాలను మచ్చిక చేసుకొన్నాడు.
 హరి : అయితే మన మాటా ఉన్న ఈ పెంపుడు జంతువులన్నీ అడవులనుంచే వచ్చాయన్న మాట.
 తాతయ్య : అవును. అడవులు మనకు అన్నీ ఇచ్చాయి. మాటా మాడండి. వచ్చని చెట్లతో ఈ అడవి ఎంత అందంగా ఉందో! త్వర అందంతో మనకు ఎంతో ఆనందం కలిగిస్తుంది. అడవులవలన మనకు వర్షాలు కురుస్తున్నాయి. మన ఆరోగ్యానికి, జీవనానికి అడవులు చాల అవసరం.

హరి : బబే! బబే! అయితే మనమంతా అడవుల్ని, జంతువుల్ని రక్షించుకుందాం. ఎమంటావ్ తాతయ్య?
 తాతయ్య : నీ ఆలోచన చాలాబాగుంది. సరే భోజనాలు చేద్దాం పదండి.

జివి వేయండి

అ. అలోచించి జవాబులు చెప్పండి, రాయండి :

1. ఆడవులు మనకు ఏ విధంగా అనదాన్ని కలిపాయి ?
2. నీకు పెండ్లిడు బంటువులలో ఏది బిడ్డ ? ఎందువల్ల ?
3. ఆడవుల ఉపయోగాలు రాయండి ?
4. మొదటి పాల్గొన్న విందుభోజనాన్ని గుర్తి చెప్పండి.

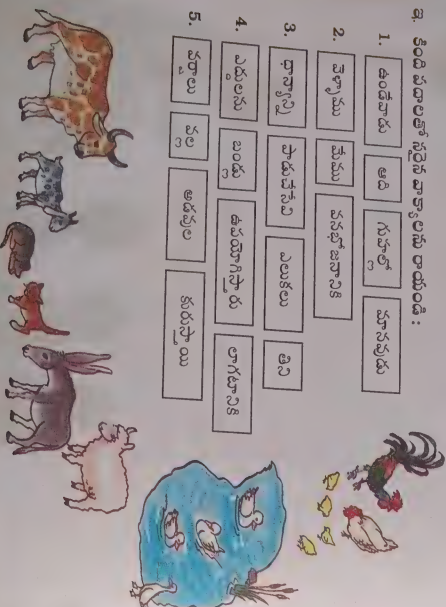
ఆ. కింది అక్షరాలతో వీలైతేనే వదలకు రాయండి. వీటిలో పాఠంలోని పదాలన్నీ గుర్తించండి :

పై	త్	భృ	అ	దే	భో	క	లు
జ	మ	ర	క	చ్చ	గ్గం	నం	హం

ఉదా:- రోలు, తోలు, స్నేహం

ఇ. కింది పదాలతో సరైన వాక్యాలను రాయండి :

1. ఉండేవాడు ఆది గుహలో మానవుడు
2. వెళ్ళాము మేము వనభోజనానికి
3. భాగ్యాన్ని పాడుచేసేవి ఎలుకలు తిని
4. ఎద్దులను బండ్లు ఉపయోగిస్తారు లాగుగానికి
5. వర్షాలు వల్ల అడవుల కురుస్తాయి

ఈ. ఖాళీలలో రాయండి :

పిల్లి ! పిల్లి ! ఎక్కడికైతే ?
పాలు తాగడానికి వెళ్తున్నా !
కోడి ! కోడి ! ఎక్కడికైతే ?

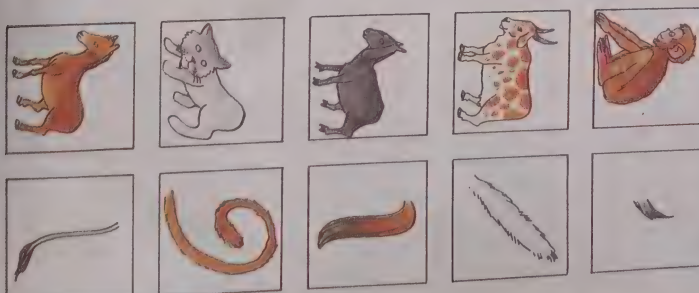
మేకా ! మేకా ! _____ ?
అవు ! అవు ! _____ ?
_____ ఎక్కడికైతే ?

_____ ?

ఉ. కింది పదంలోని ప్రతి అక్షరంతో మొదలయ్యే మూడు అక్షరాల పదాలు రాయండి :

వ : వనం _____
న : నటన _____
భ : భాగం _____
జ : జలం _____
సం : సందనం _____

ఈ. కింద తోకలు, బంటువులు ఉన్నాయి ఏ తోక ఏ బంటువుదో గుర్తించండి. జతపర్చండి.

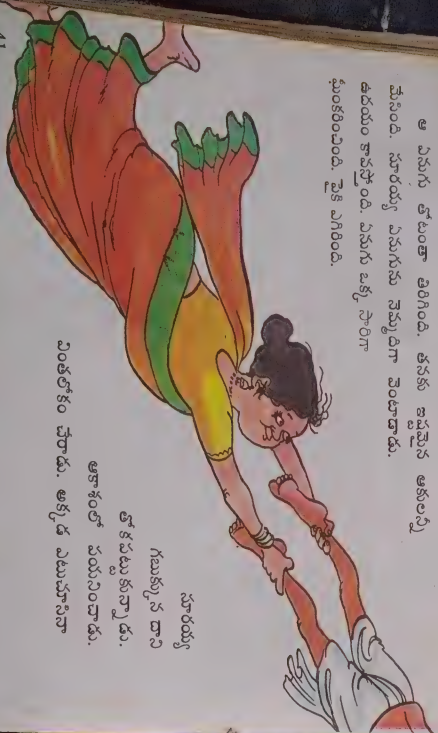
12. రెక్కల ఏనుగు

అనగా అనగా ఒకరాజు. ఆ రాజుకి ఒక పెద్దతేట. ఆ తేటకు కావలసినవారు సూర్యులు. అతని భార్య నరసమ్మ. వారు తేటలోనే కాపురం ఉండేవారు.

ఒక రోజు ఉదయం సూర్యులు తేటలో తిరుగుతున్నారు. ఒక వైపున చెట్టు మేసి ఉండటం గమనించాడు. రాజుగారికి ఇది చెల్లని శిక్ష వస్తుందేమోనని భయపడ్డాడు. తేటంతా తిరిగాడు. కంటే అంతా బాగానే ఉంది. మరి బంటువులు లోపలి వెళ్ళావచ్చాయి? సూర్యులకు ఆరంభం కాలేదు.

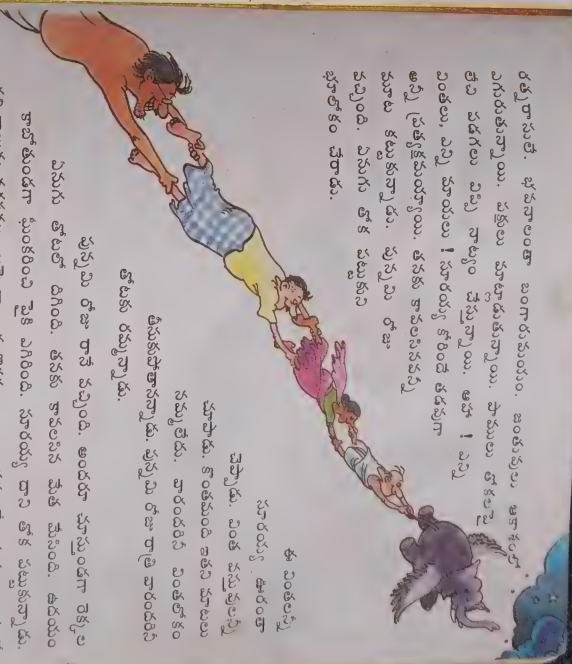
ఆ రోజు నుండి ప్రతి రాత్రి సూర్యులు మాటువేసి కావలసినవారు వచ్చింది. వైపుల పంచారహాసనముంది. సూర్యులు జాగ్రత్తగా చూస్తున్నారు. ఇంతలో ఒక అద్భుతం జరిగింది. ఆకాశం నుండి ఒక కాంతి నెమ్మదిగా తేటలోకి దిగింది. అది ఒక అందమైన రెక్కల ఏనుగు. మిల మిలా మెరుస్తున్నది. సూర్యులు ఆశ్చర్యానికి అంతులేదు.

ఆ ఏనుగు తేటంతా తిరిగింది. తనకు ఇష్టమైన అకులన్నీ మేసింది. సూర్యులు ఏనుగును నెమ్మదిగా వెంటాడారు. ఉదయం కాస్తోంది. ఏనుగు ఒక్క సారిగా ఘోరమయింది. పైకి ఎగిరింది.

సూర్యులు గుబుక్కున దాని తోకపట్టుకున్నాడు. ఆకాశంలో పయనించాడు. వింతలోకం చేరాడు. అక్కడ ఎటువూసినా

రక్తరాసలే. భవనాలంతా బంగారుమయం. జంతువులు, ఆకాశంలో ఎగిరుతున్నాయి. వక్షులు మాట్లాడుతున్నాయి. పాములు తోకపైకి లేచి పడగలు చిల్చి నాట్యం చేస్తున్నాయి. ఆహా! ఎన్ని వింతలు, ఎన్ని మాయలు! సూర్యులు కోరిందే తడవుగా అన్ని ప్రత్యక్షమయ్యాయి. తనకు కావలసినవన్నీ మూట కట్టుకున్నాడు. పున్నమి రోజు వచ్చింది. ఏనుగు తోక పట్టుకుని భవలోకం చేరాడు.

ఈ వింతలన్నీ సూర్యులు ఆరంభం చేశారు. వింత వస్తువులన్నీ చూశాడు. కొంతమంది ఇతని మాటలు నమ్ములేదు. వారందరినీ వింతలోకం తీసుకుపోతానన్నాడు. పున్నమి రోజు రాత్రి వారందరినీ తేటకు రమ్మన్నాడు.

పున్నమి రోజు రానే వచ్చింది. అందరూ చూస్తుండగా రెక్కల ఏనుగు తేటలో దిగింది. తనకు కావలసిన మేత మేసింది. ఉదయం కాబోతుండగా ఘోరమయి పైకి ఎగిరింది. సూర్యులు దాని తోక పట్టుకున్నాడు. అతని కాలును నరసమ్మ ఆమె కాలు మరొకరు. ఇలా అందరూ వేలాడుతూ ఆకాశంలో ప్రయాణింపబడ్డారు.

వింతలో మలమ్మ వేలాడుతున్నది. ఆమెకు ఒక సందేహం వచ్చింది. ఒక పెద్దచేక పోయింది. "వింతలోకంలో గుమ్మడికాయలు ఎంత పెద్దవిగా ఉంటాయి?" అని ప్రశ్నార్థి అడిగింది. వారు తమ ప్రశ్నలని అడిగారు. చివరికి ఆ ప్రశ్న సూర్యులకు చేరింది. సూర్యులు ఉత్సాహాన్ని ఆప్యకేలేకపోయారు. గుమ్మడికాయలు ఇంత పెద్దగా ఉంటాయని చూపబోయి చేతులు చాచాడు. అంతే ...

(వివేక రామం)

ఇవి చేయండి

అ. నాకే రెక్కలుంటే ?

ఆ. పింతలోకం ఎలా ఉండాలో ఐదు వాక్యాలలో చెప్పండి. రాయండి :

ఇ. ఎటుసేందీ పదివిధా అర్థం చేస్తే మూడక్షరాల పదాలు రాయండి :

ఉదా:- పదగ - గడప

ఈ. కథ చెప్పుకుందాం :

విద్యార్థులు గుండ్రంగా కూర్చున్నారు. మొదటి విద్యార్థి కథలో ఒక వాక్యం చెప్పాలి. రెండవ విద్యార్థి రెండవ వాక్యం చెప్పాలి. ఇలా ఒక కొత్త కథను చెప్పుకుంటూ పోవాలి.

ఉదా:- అసగా అసగా ఒక రాజు ఉండేవాడు. ఆ రాజుకు ఒక పెద్ద కోట ఉంది.

ఉ. చర్చించి, రాయండి :

రెక్కల ఎనుగు పాతంలో కప్పెవరిది ? పుల్లన్నదా? సూరయ్యదా? అందరిదా? ఎందుకు?

జా. చిత్రం చూడండి. ఏం జరుగుతుందో రాయండి :

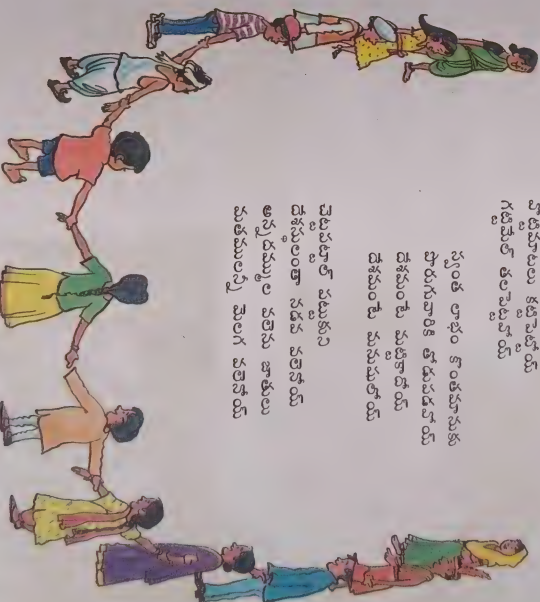

13. దేశమేమిట ప్రేమించుచున్నా!

దేశమేమిట ప్రేమించుచున్నా
మంచి యన్నదీ తెంచుచున్నా
వాటిమాటలు కట్టిపెట్టోయ్
గట్టిమేల్ తలపెట్టోయ్

స్వంత లాభం కొంతమానుకు
పొరుగువారికి వోడుపడదోయ్
దేశమంటే మట్టికాదోయ్
దేశమంటే మనుషులోయ్

పెట్టపట్టాల్ పట్టుకుని
దేశస్థులంతా నడవ వలెనోయ్
అన్నదమ్మల వలెను జాతులు
మతములన్నీ మెలగ వలెనోయ్

అ. పాడండి :

అ. ఈ కింది అర్థాన్ని వాక్యాలు పాటలో ఏకైక ఉదాహరణ గుర్తించండి :

1. ఇతరులకు సహాయపడాలి.
2. అందరు కలిసిమెలసి ఉండాలి.

14. పిల్లల పండుగ

ఈ జ్యోతసంఘం పిల్లలతో చాలా సేపూ

ప్రసిద్ధి పాపల చాచాటి
పట్టపర్జా ఈ రోజు !
పిల్లల పండుగ ఈనాడు
ఎల్లరు మరువరు ఏనాడు !!

ఈ ఎదపై చాచాటి
ఎర్రగులాబి నిలిపాడు !
పిల్లల సుందర వదనాలే
వల్లని మదిలో నింపాడు !!

దేశం కోసం వెలశాడు
దేశ ప్రగతి సాధించాడు !
శాంతి కహితం ఎగిరిన
విశ్వశాంతిని చాటాడు !!

పిల్లలతో ముచ్చటపడ్డ చాలా సేపూ

మల్లె మనసుల పిల్లల్లో
వల్లని ప్రేమను నింపాడు !
బాలల వృధితో నిలిచాడు
భారత నేతగ వెలిగాడు !!

జెప్చేయండి

అ. అలోచించి రాయండి :

1. ఈ గేయంలో ఎవరి గురించి ఉంది ?
2. పిల్లల పండుగను ఎప్పుడు జరుపుకుంటారు ? ఎందుకు ?

ఆ. చిత్రాన్ని చూసి రాయండి :

బి. హిరుబడిలో జరుపుకొనిన పండుగ గూర్చి చెప్పండి :
పట్టికలో రాయండి :

బడిలో జరుపుకొనేవి	ఇంట్లో జరుపుకొనేవి

శాంతి కహితాన్ని చదివిన చాలా సేపూ

ఈ. హిరుబడిలో జరుపుకొనిన పండుగ గూర్చి చెప్పండి :
ఉ. కింది ఖాళీలను సంబంధిత పదాలతో నింపండి :

ఎర్రని	:	గులాబి.	
తెల్లని	:	పాలు.	
అటువచ్చని	:		
వల్లని	:		
వల్లని	:		
వల్లని	:		

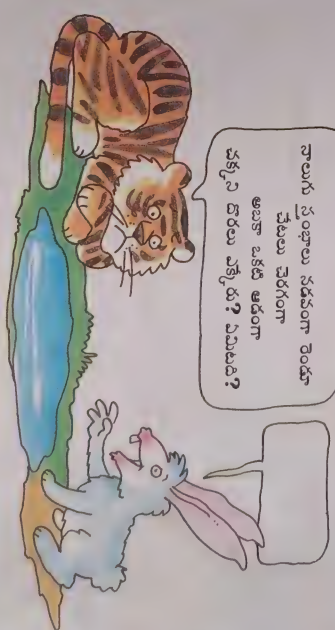
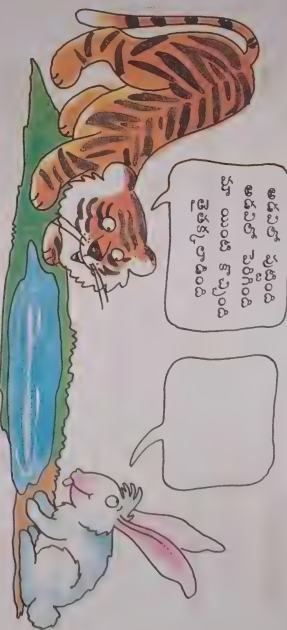
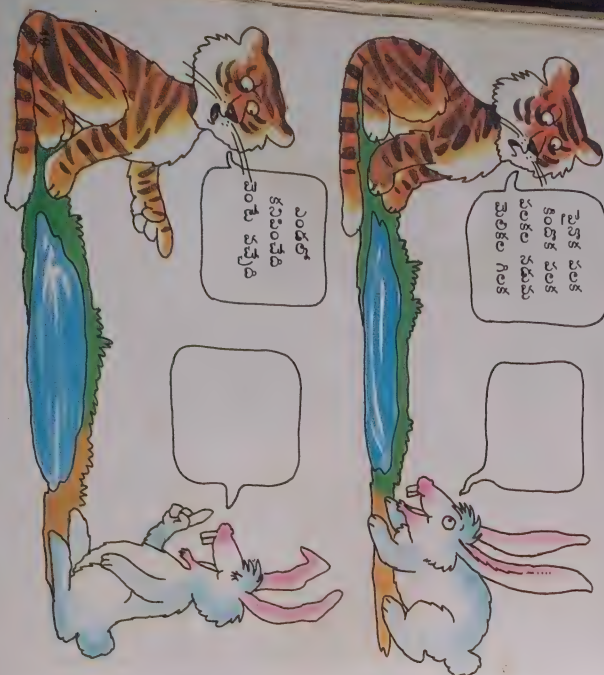
ఈ. కింది తేడీల ప్రాముఖ్యతను తెలుసుకొని రాయండి :

నైవేదికలు, 5	అక్టోబరు, 2	ఏప్రిల్, 14

15. పులి ప్రశ్న - కుందేలు జవాబు

ఒక రోజు కుందేలు నక్క బావ పెండ్లి బయలు దేరింది. అదని గుండా పోతుంటే కుందేలుకు బాగా దాహం వేసింది. నీటి కోసం వెతుకుతూ వెతుకుతూ వాగు చేరింది. నీరు తాగవలసింది.

ఇంతలో ఒక పులి వచ్చింది. "అగు! ఈ వాగు నాది! నువ్వు ఈ నీళ్ళు తాగాలంటే నా ప్రశ్నలకు జవాబులు చెప్పాలి. లేకుంటే నీన్న చిని నా ఆకలి చిట్టకుంటా!" అంది. కుందేలు నరే అంది.

బ్రెన్ వేయండి

అ చెప్పండి, రాయండి :

1. కింది వాటి నుండి కుండలు చెప్పిన సరిమైన జవాబులను పులి ప్రశ్నలకు దురుగా జింక, ఏనుగు, కప్పం, నాలుక, ఎండ, నీడ
2. పులి మరకొన్ని పొడుపు కథలు అడిగింది కదా ! అవి ఏమై ఉంటాయి ?

ఆ జింకలో చేయండి :

- రెండు జింకలు కూర్చోండి.
- ఒక జింకలోని వారు కొన్ని పొడుపుకథలను అడగాలి.
- మరొక జింక వారు విడుపులు చెప్పాలి.
- ఒకసారి ఒక జింక వారు, మరొకసారి మరొక జింక వారు పొడుపులు వేయండి.

ఇ. రాయండి :

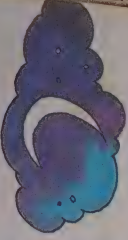
కింది బొమ్మలను చూసి, వాటిపై పొడుపు కథలను రాయండి.

ఉదా :- పసుపురంగులో ఉంటాను

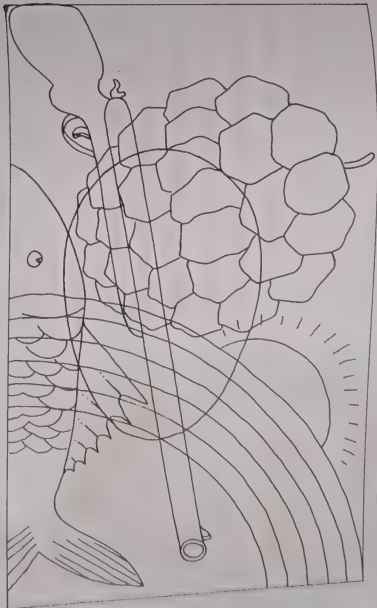
పడకరాల పండును నేను

తెచ్చుగా ఉంటాను.

ఎంతకాలంలో దొరుకుతాను.

ఈ చిత్రాన్ని చూడండి: కింది పొడుపు కథలకు జవాబులు ఇవ్వండి: గుర్తింపండి :

1. అక్కడిక్కడే బండి అంతరాల బండ్ల మధ్య సంతలోన మాయమైన బండి.
2. ఏడుగురు అన్నదమ్ములం మేము.
3. నిడిగా ఉంటే చెప్పగలము, కలిసి ఉంటే చెప్పలేము.
4. ఒక నీసాలో రెండురంగులు.
5. నిద్రమనే ఉంటాను, కాని కన్ను మూయను.
6. పచ్చని భవనం, తెల్లని గదులు, నల్లనిరాజులు.
6. మేనేది కాసంత. కూనేది కొండంత.

16. దుర్గాబాయి

ఒకసారి కాకినాడలో జాతీయ కాంగ్రెసు మహాసభలు జరిగాయి. అక్కడ ఒక ప్రదర్శన ఏర్పాటుచేశారు. ప్రదర్శన మూడాలంట్ల టక్లెట్లు కొనుక్కోవాలి. టక్లెట్లు చూసి లోపలకి వెళ్లడానికి గేటు దగ్గర ఒక అమ్మాయిని నిలబెట్టారు. ఆ అమ్మాయి టక్లెట్లు లేదని ఒకపైద మనిషిని గేటు దగ్గర ఆపివేసింది. ఆయన పక్కనన్న మరొకాయన అమ్మాయిని "ఆయన ఎవరనుకున్నావు? జవహర్లాల్ నెహ్రూ, మహాత్మా జవహర్లాల్ పోనిచ్చు" అన్నాడు. అయినా ఆ అమ్మాయి ఎప్పుకలేదు. అమ్మ డైర్యానికి నెహ్రూ మెచ్చుకున్నాడు. ఆ అమ్మాయి ఎవరో చూకు తెలుసా?

అమ్మ పేరు దుర్గాబాయి. రాజమండ్రిలో జన్మించింది. తల్లి కృష్ణవేణమ్మ. తండ్రి రామరావు. అమ్మ తాతగారు సంఘసేవకులు. ఆయన పెండ్లిలో దుర్గాబాయికి బాల్యంనుంచే సంఘసేవ పట్ల ఆసక్తి కలిగింది.

అనాటి ఆచారం ప్రకారం దుర్గాబాయికి చిన్ననాటి నే వివాహమయింది. స్త్రీలు చదువుకోవలసిన అవసరం అమ్మ గుర్తించింది. బాలికలకోసం పాఠశాల ఏర్పాటు చేసింది. తల్లికూడా అమ్మ దగ్గరే చదువుకోంది. తల్లికి కూతురు గురువయింది. తమాషాగా లేదా!

అప్పట్లో గాంధీగారు స్వాతంత్ర్యసాధనకి విరాళాలు వసూలు చేస్తూ కాకినాడ వచ్చారు. పదకొండేళ్ళ దుర్గాబాయి నిధి వసూళ్ళు మొదలు పెట్టింది. ఆ డబ్బును గాంధీగారికి ఇచ్చింది. ఆయన దానిని ఆందుకుంటూ చిరునవ్వుతో "నీ చేతులకున్న బంగారు గాజులు కూడా ఇస్తావా?" అన్నాడు. దుర్గాబాయి వెంటనే తన చేతులకున్న బంగారు గాజులు

తీసి ఇచ్చింది. అంత చిన్న పిల్లకు ఎంత టెగువో !

గాంధీజీ పిలుపు నమసరించి అమ్మ శాంతిసేనలో చేరింది. స్వాతంత్ర్యోద్యమంలో పాల్గొంది. విద్యాసంస్థలను స్థాపించి నడిపింది. వైద్యశాలను, ఆంధ్రమహాసభను స్థాపించింది. గొప్ప సంఘ సేవకురాలిగా ప్రజల హృదయాలలో నిలిచి పోయింది. స్త్రీలకోసం అమ్మ ఎన్నో కార్యక్రమాలు చేపట్టింది. ఎన్నో సంఘాలు స్థాపించింది.

కామ అమ్మ, నిందికొత్త దుర్గాబాయి

రామారం సంజీవయ్యతో దుర్గాబాయి

కాంగ్రెసు కార్యకర్తగా దుర్గాబాయి

జిని పేదరింద

అ. చేత నాయకులు, సంఘ సంస్కర్తల చిత్రాలను సేకరించి ఆచరించండి. వారిని హర్షి నాలుగు వాక్యాలు చెప్పండి.

ఆ. కింది సంభాషణలు వదవండి. అభిప్రాయపంచండి :

1. మరాఠాలు : మమ వెల యిస్సాయల విరాళం తీసికోండి.

గారీదీ : నీ చేతి బంగారు గాజులు కూడ ఇస్తావా ?

మరాఠాలు : ఇవేగో ! గాజులు, తీసుకోండి.

2. మరాఠాలు :

చక్కవత్త :

మరాఠాలు :

వెన్నెన :

ఇ. పాఠంలోని వ్యక్తుల వస్తుజాల పేర్లు రాయండి :

జంటవంట పేర్లను నామవాచకాలు అంటారు.

ఈ కింది వాక్యాలను పూరించండి :

మరాఠాలు _____ లో జన్మించింది.

అమ్మ తల్లి _____

అమ్మ తల్లి _____ వివాహం అయింది.

మరాఠాలు _____

అమ్మ తన తల్లికి చదువు నేర్చి _____ అయింది.

స్వాతంత్ర్య నిధికి _____ వసూలు చేసింది.

మరాఠాలు గొప్ప _____

పదాని నివాస. చిత్త దేవతమూర్తిలో మరాఠాలు

అ. తీంద గీతగీసిన పదాలకు సమానమైన అర్థం కల పదాలను చూడండి. గుర్తించండి :

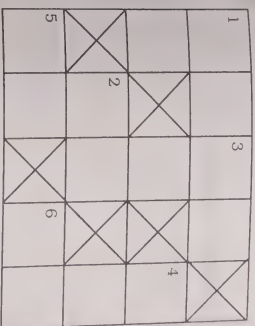
గారీదీ : పోరుబందరులో పుట్టాడు.

అయన చిన్నతనం నుండి సత్కృతి చెప్పేవాడు.

అయనకు సంఘసేవ చేయాలని కోరిక కలగింది.

అయన స్వాతంత్ర్యనిధికి పంపాలను చూసాడు.

జు. గీత్యనుడిక్కు :

కింది అధికారాలతో గీత్య నింపండి :

అర్థం :

1. 'పెట్టి' అని అర్థంపెట్టి నాలుగక్షరాల పదం.

2. తోడెన్నె పెరుగుగా మారుతుంది.

5. 'అటలు' కు వికవదనం.

6. 'పని' అని అర్థం చెప్పేపదం.

మ. మేము గుర్తుపెత్తామా ?

మేము ఉండవలసిన చోట మమ్మల్ని ఉంచండి :

దశరథుడు అయోధ్యకు రావా అయనకు నలుగురు కొడుకులు వారు రాముడు చక్రమును నిరంకుశ శత్రువును తండ్రి మాటను గొరచించి రాముడు అవధికి వెళ్ళాడు అతనితో సేవి లక్ష్మణుడు కూడా వెళ్ళారు వారికి అడవిలో హనుమంతుడు పరిచయమయ్యాడు.

17. ఎందుకనీ ?

ఎందుకనీ ? ఎందుకనీ ?
ఎందుకు, ఎందుకు, ఎందుకనీ ?

చక్కగ వండిన వంట్లో
నలమ రాలును ఎందుకనీ ?
మిండుల మెరిసే తారకలూ
ఎన్నడు రాలవు ఎందుకనీ ?

గంగల పారే సెలయూ
ఎన్నడు ఆగదు ఎందుకనీ ?
కాలకిని చిమ్మి దీవశిఖా
పైతే హస్తమెందుకనీ ?

వంగలు కాసిన ఎంతేమో
నిప్పులు చెరగను ఎందుకనీ ?
వండు వైపుల వెలుగేమో
వల్లగ ఉంటుందెందుకనీ ?

అంతేచిక్కని ఆకాశం
నీలగ ఉందీ ఎందుకనీ ?
అందమైన ఆ హరిహరిండు
ఏడు రంగులూ ఎందుకనీ ?

ఎందుకనీ ఎందుకనీ ?
ఎందుకు, ఎందుకు, ఎందుకనీ ?

ఇవి చేయండి

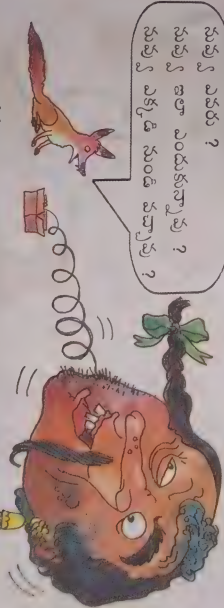
1. పాడండి :
2. ఈ పాఠంలో ఎన్ని ప్రశ్నలున్నాయి ? వాటిని రాయండి.
3. పాటలో ఈ వాక్యాలకు చెందిన ప్రశ్నలు ఎక్కడ ఉన్నాయో గుర్తించండి :
1. చెట్టునుండి వళ్ళు కిందికి పడతాయి.
2. ఆకాశం నీలి రంగులో ఉంటుంది.
3. వంగలు ఎండ బాగా ఉంటుంది.
4. వెన్నెల చల్లగా ఉంటుంది.

ఈ పాట వింటేగా అనిపించే వాటి గురించి ప్రశ్నలు రాయండి. ఇవాలులు తెలుస్తూ ఉంటాయి :

1. పాట : 1. ఆకాశంలో ఏమాసం చిన్నగా ఎందుకు కనిపిస్తుంది ?
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.

ఉ. ఒక రోజు నక్క అడవిలో పోతున్నది. దానికి ఒక డబ్బా కనిపించింది. ఆనక్క అడవిలో మూత తెరిచి చూసింది. దానిలోనుండి వింత ఆకాశం బయటకు వచ్చింది. నక్క ఆశ్చర్యంతో దానిని రకరకాల ప్రశ్నలు వేసింది.

నువ్వు ఎవరు ?
నువ్వు ఇలా ఎందుకున్నావు ?
నువ్వు ఎక్కడి నుండి వచ్చావు ?

ఇలా చాలా ప్రశ్నలు అడిగింది.
నక్క ఏమెమి ప్రశ్నలు అడిగిందో, మీరు ఆ ప్రశ్నలు రాయండి.

18. పిసిసారి ధనయ్య

బాలాశ్రమం గ్రామంలో ధనయ్య అనే పిసిసారి ఉండేవాడు. అతడు నేతి వ్యాపారం చేసేవాడు. అందరితో బాగా మాట్లాడేవాడు. అలా తన వ్యాపారాన్ని పెంచుకున్నాడు. వ్యాపారం పెరిగే కొద్దీ ధనయ్యకు దురాశ పెరిగింది. నేయి కత్తి చేసి అమ్మడం మొదలుపెట్టాడు. బాగా సంపాదించాడు.

రాజయ్య ఆ తరవాత అతని ఇంట్లో పెండ్లి. అరు డబ్బాలు నెయ్యి కావాలని రాజయ్య ధనయ్యను ఆడిగాడు. ధనయ్య ఆయన ఇంటికి కూడ కత్తి నెయ్యి పంపాడు. ఆ నేతి వంటకాలు తిన్న వారందరికీ వాంతులయ్యాయి.

అది తెలుసుకొన్న రాజయ్య కోపంతో ధనయ్యను పిలిపించి పంచాయితీ పెట్టాడు.

పంచాయితీలో ధనయ్యపై విచారణ జరిగింది.

ధనయ్య దేవు అని తేలింది. అతనికి మూడు ఇళ్లు సూచించారు. ఏదైనా ఒకదానిని ఎన్నుకోమన్నారు. నెయ్యి రూపాయలు జరిమానా చెల్లించమన్నారు.

అమ్మో రూపాయలా! చెల్లించనన్నాడే. నూరు కొరడాచెల్లులు

తిన్నపన్నారు. చేతకాదన్నారు. కత్తి నేయి ఒక కిలో తాగమన్నారు. ఇది లాభసాటిగా ఉన్నదని నరేనన్నారు.

నేయ్యి తాగడం మొదలు పెట్టి తల్లిగా తాగలేక పోయాడు. నరే నూరు కొరడా చెల్లులు తింటున్నాడు. యాదై చెల్లుల వరకు ఒడ్డుకున్నాడు. అపై తప్పకలేక పోయాడు. చివరకు నెయ్యి రూపాయలు జరిమానా కూడా చెల్లించాడు.

దురాశ వల్ల పిసిసారి ధనయ్య అన్ని ఇళ్లూ అనుభవించాడు.

చెప్పి చెయించండి

అ. కింది ప్రశ్నలకు సమాధానాలు చెప్పండి, రాయండి :

1. ధనయ్య ధనవంతుడు కావాలని ఏం చేశాడు ?
2. రాజయ్య కోపానికి కారణం ఏమిటి ?
3. ధనయ్య ఏ శిక్ష నులభం అనుకున్నాడు ? ఎందువలన ?

ఆ. కింది పదాలలో అక్షరాలు తొడుపుతూ ఉన్నాయి. వాటిని సరిగా రాయండి :

ఉదా : వేవేపట్టు : వేవేపట్టు

1. పరినాసి :
2. దుశరా :
3. కొదార :
4. మారాజరి :

ఇ. కింద కొన్ని పదాలు ఉన్నాయి. వాటితో భూలేలను పూరించండి :

మేము నూరు, అరుదబ్బాలు, ఒకకిలో, రాజయ్య, అనుభవించాడు, ధనయ్య, వాంతులు, నేతి, దురాశ, కత్తి, పంచాయితీ

బాధాపూరితం _____ అనే వ్యాపారి ఉండేవాడు. అతడు నేర్పుతో _____ వ్యాపారం చేసేవాడు. వ్యాపారం పెరిగేకొద్దీ ధనయ్యకు _____ పెరిగింది. దానితో నేయిని _____ చేసి అప్పుడం మొదలు పెట్టాడు.

ఆ ఉరి పెద్ద _____ అతని ఇంట్లో పెండికిగాను _____ కత్తినేయి పంపాడు. తిన్న వారందరికీ _____ పెట్టించాడు. పంచాయితీలో రాజయ్యకు _____ పెట్టించాడు. పంచాయితీలో ధనయ్యకు _____ కోరడా దెబ్బలు లేక _____ కత్తినేయి తాగాలని తీర్మానించాడు. పాపం ధనయ్య తన పనివారితనం నలన మూడు శిక్షలూ _____

ఈ కింది పదాలకు వ్యతిరేక పదాలను పొరంలో గుర్తించి రాయండి :

1. నిర్దోషి x _____
2. సప్తం x _____
3. శాంతం x _____
4. కొనడం x _____

ఉ. కింద పూసిన నిదంగా ఇచ్చిన పదాల ఏవరి అక్షరంతో వీలైతే పదాలు చెప్పండి, రాయండి :

ఉదా : వ్యాపారం - రంగా - గామగ - గంట - అముకు

1. దురాశ -
2. జరిమానా -
3. కోపం -

ఈ. చెప్పండి, రాయండి :

ఒక గ్రామంలో దేవయ్య అనే పనివారి ఉండేవాడు. అతడు ఒక కొబ్బరి కాయ కొనడానికి అంగడి కెళ్ళాడు. ధర అడిగాడు. అంగడివాడు ఆరు రూపాయలన్నాడు. దేవయ్య ఒక రూపాయకు అడిగాడు. అంగడివాడు తోట కైర్ల వైపుకి కొనుక్కోమన్నాడు. దేవయ్య చెబుతాడు.

అపై ఏం జరిగింది ?

౨. ఈ కింది వదాలను చదవండి :

రాము	అన్నాడు	అందరినీ	సతకు	అదారు	బడికి
1	2	3	4	5	6
కోటకు	పాదారు	వైద్యుని	కంటి	మిని	12
7	8	9	10	11	12
అబలు	దుశానిసి	గోపి	కమల	వైద్యుడు	మంగళ
13	14	15	16	17	18
ఇద్దాడు	కన్నాడు	పెమ్మలు	దాయి	వైద్యుడి	కొన్నది
19	20	21	22	23	24

1. కింది సంఖ్యల ప్రకారం పై వదాలను రాయండి

నిర్దిష్ట వాక్యాలను చదవండి

తదా : 1 3 2

రాము అందరినీ చదవండి

౩. ఈ కింది వాక్యాలు రాయండి :

- 15 - 9 - 10
16 - 18 - 7 - 23
1 - 14 - 22 - 21 - 20
15 - 4 - 21 - 19
16 - 1 - 13 - 5

౪. సూచన ప్రకారం వదాలను రాయగా నిర్దిష్ట తప్ప వాక్యాలను గుర్తించండి :

- 1 - 15 - 11 - 5
15 - 9 - 11 - 2
16 - 18 - 6 - 10
1 - 7 - 22 - 3 - 20
18 - 14 - 15 - 4
1 - 15 - 16 - 8 - 17

౬. జిల్లాలో చేయండి :

మొరంతా జిల్లాలో కూర్చుండి పై వదాలను వాడుతూ వాక్యాలను తయారు చేయండి.
ఏ జిల్లా వారు ఏకైక వాక్యాలను తయారు చేశారో చూడండి.

19. నేస్తాలు

మంచిమార్గం చూపేవారు
కష్టాల్లో కాపాడేవారు
ప్రేమతో నమ్మ పెంచేవారు
నేస్తాలు! నా నేస్తాలు!!

అపరాధులలో అంగనివారు
కష్టాని కుటుంబాల్లో చేసేవారు
కలకాలం కలిసేసేవారు
నేస్తాలు! నా నేస్తాలు!!

కళాకవతులం లేనివారు
కులమత భేదం కాననివారు
పొత్తు తగ్గిలు ఎంచని వారు
నేస్తాలు! నా నేస్తాలు!!

నమ్రతా మమకలు పెంచేవారు
సౌజన్యాన్ని పెంచేవారు
ఎల్ల చేతలా కాచేవారు
నేస్తాలు! నా నేస్తాలు!!

ఇద్ది పేయండి

అ. గేయార్లు అభినయిస్తూ పాడండి :

ఆ. చెప్పండి, రాయండి :

1. ఏ మిత్రులు ఎవరు ?

2. నీకు బాగా ఇష్టమైన మిత్రుడు ఎవరు ? అతనినంటే నీకు ఎందుకు ఇష్టం?

ఇ. పాఠం చూసి చెప్పండి, రాయండి :

కంది వదాలకు సరివడ వ్యతిరేకవదాలు పాఠంలో ఎక్కడ ఉన్నాయో చెప్పండి.

1. చెడు, 2. సుఖం, 3. నిజం, 4. శత్రువు

ఈ రాయండి :

జటునంటేనే మరొకని జంట వదాలు రాయండి

1. ఆటపాటలు 2. హాస్యతగ్గులు

3. 4. 5. 6.

ఉ. ఈ కింది వాక్యాలలో గీతలు గీసిన పదాలకు బ్రాకెట్లలో అర్థాలు రాయండి :

1. రాజా, గోపీ కలసి మెలసి ఉంటారు. వారిద్దరూ మంచి నేస్తాలు ().

ఒకరిపై ఒకరికి మమత () ఉంది.

2. రాజా పెన్సిల్ అతని తమ్ముడు తీసుకున్నాడు. కాని

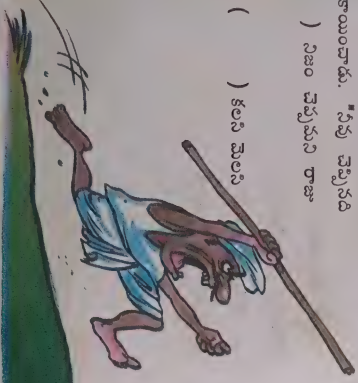
తీసుకోలేదని బుకాయించాడు. "నీవు చెప్పినది

కల్ల () నిజం చెప్పమని రాజా

అబ్బాడు.

3. నేస్తాలు కలకాలం () కలసి మెలసి

ఉంటారు.

ఉ. నీవైతే ఏం చేస్తావు ?

రంగన్న, మల్లన్న ఇద్దరూ మంచి మిత్రులు. వాళ్ళిద్దరూ ఒక రోజు మామిడికాయలు కోసేందుకు మామిడి తోటకు వెళ్ళారు.

వాళ్ళిద్దరూ తోటకు వెళ్ళే సమయానికి తోటమాలి రామయ్య అక్కడే ఉన్నాడు. రంగన్న చెట్టు ఎక్కి మామిడి కాయలు కోయటం మొదలు పెట్టాడు. చెట్టుకింద మల్లన్న కాయలు పోగుచేస్తున్నాడు.

ఇంతలో తోటమాలి రామయ్య మామిడి కాయలు కోసేవెవరని తేకలుచేస్తూ వచ్చాడు. ? ? ?

తర్వాత ఏమైంది? సొంత మాటలలో చెప్పుండి.

నువ్వే మల్లన్నవైతే ఏం చేస్తావు?

నువ్వే రంగన్నవైతే ఏం చేస్తావు?

నువ్వే తోటమాలివైతే ఏం చేస్తావు ?

20. పరాపకారం

కాంతిశూన్య పరిస్థితులలోనే రాజు సాటింపబడు. ప్రజలను కన్న బిడ్డలాగా మూసుకునేవాడు. అతనికి ఒకసారి తీవ్రమైన కడుపునొప్పి వచ్చింది. వైద్యులు ఎన్నోరకాల మందులు ఇచ్చారు. కాని రాజుకు నొప్పి తగ్గలేదు. రోజురోజుకూ నొప్పి ఎక్కువ కాసాగింది. అప్పుడు రాజగురువు రాజుతో "రాజా ! కాకులు దూరిని కారడవుల్లో ఒక విత్తమైన మూలిక ఉంటుంది. దాని ఆకులు మిలుతూ మెరుస్తాయి. ఆ మూలిక పేరు అమృతవల్లి. ఆ మూలికను తెచ్చి వాడితే ఎటువంటి కడుపు నొప్పినా తగ్గుతుంది" అని అన్నాడు. రాజుగాత్రం ఆ మూలికను తెచ్చిన వెంటనే సగభాగాన్ని ఇస్తానని దండరా కేయింపబడు. చాలా మంది అమృతవల్లి మూలికను తేవాలని ప్రయత్నించారు. కాని ఎవరికీ సాధ్యం కాలేదు.

భద్రుడు అవంతిపురరాజ్యానికి చెందిన యువకుడు. చైత్రసాహసాలు, దయాగుణం కలవాడు. చేతదేశాల వింతలు తెలుసుకుంటూ కాంతిపురానికి వచ్చాడు. అక్కడ పేదరాని పెద్దమ్మ కాంతిపుర రాజ్యదేశాలను చెప్పింది. రాజుగారి మంచితనం గురించి, అతని అవార్గం గురించి మరీమరీ చెప్పింది. అమృతవల్లి మూలికను సంపాదించే అర్థరాజ్యం వస్తుందని ప్రయత్నించమని సలహా ఇచ్చింది.

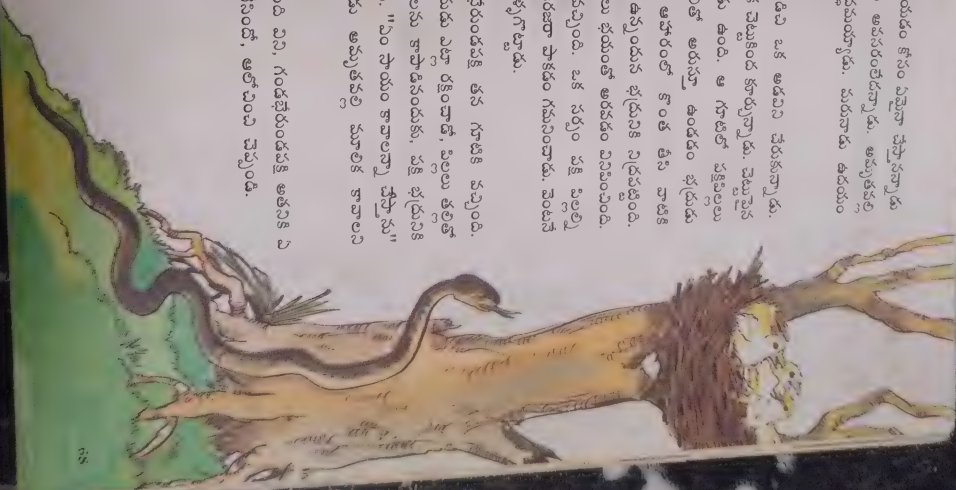

మరింత వారికి సాయం చేయడం కోసం ఏమైనా పుస్తకాన్ని భద్రుడు. వాకు రాజ్యం అవసరంలేదన్నాడు. అమృతవల్లి మూలిక తేవడానికి సిద్ధమయ్యాడు. మరునాడు ఉదయం బయలుదేరాడు.

చాలా దూరం నడచి ఒక అడవిని చేరుకున్నాడు. అరివిహాయి దారిలో ఒక చెట్టుకంద కూర్చున్నాడు. చెట్టుపైన గండభేరుండపక్షి గూడు ఉంది. ఆ గూడులో పక్షిపిల్లలు ఉన్నాయి. అవి ఆకలితో అరుస్తూ ఉండడం భద్రుడు గమనించాడు. తన ఆహారంలో కొంత తీసి వాటికి తినిపించాడు. అలాసి ఉన్నందున భద్రునికి నిద్రపట్టింది. కొంతసేపటికి పక్షి పిల్లలు భయంతో అవడం వినిపించింది. భద్రునికి మెలకువ వచ్చింది. ఒక పర్వం పక్షి పిల్లల్ని తినడానికి గూట్టెత్తు అరజా సాకడం గమనించాడు. వెంటనే భద్రుడు సర్పాన్ని వెళ్ళగొట్టాడు.

ఇంతలో గండభేరుండపక్షి తన గూటికి వచ్చింది. తమ ప్రాణాలను భద్రుడు ఎట్లా రక్షించాడో, పిల్లలు తల్లితో చెప్పాయి. తన పిల్లలను కాపాడినందుకు, పక్షి భద్రునికి కృతజ్ఞతలు తెలిపింది. "ఏం సాయం కావాలన్నా పేసాను" చెప్పింది. భద్రుడు అమృతవల్లి మూలిక కావాలని అడిగాడు.

భద్రుడు చెప్పింది విని, గండభేరుండపక్షి అతనికి ఏ విధంగా సాయం చేసిందో, అలోచించి చెప్పింది.

ఇది వేయండి

అ. కింది మాటలను ఎవరు ఎవరితో అల్పారు ? రాయండి :

వాక్యం	ఎవరన్నారు	ఎవరితో అల్పారు
- కాకులు దూరని కారడవిలో		
- ఒక చిత్రమైన మూలక తంటుంది.		
- వింశవాయం కావలన్నా చేస్తాను		
- ఆ మూలకను తెచ్చిన వారికి		
రాజ్యంలో సగభాగం ఇస్తాను.		

ఆ. ఆలోచించండి, రాయండి :

- భీమడు చేసిన మంచిచెడులు ఏవి ?
- గండభేరుండవక్తి ఏ విధంగా సాయం చేసిందని తాపాచారో చెప్పండి.
- వేరరాసి పెద్దమ్మ చేసిన మంచి చేసి ఏది ?
- 'కాకులు దూరని కారడవి' ఎలా తంటుంది ?
- నీవు ఇతరులకు ఏమి సహాయం చేశావు? ఎప్పుడు చేశావు?

ఇ. మూడుదశకుండా అభినయించండి :

- కడుపు నొప్పివచ్చినట్లు
- వైద్యుడు రోగిని పరీక్షిస్తున్నట్లు
- ఆరటి తొక్కిన తొక్కి జారినట్లు

ఇలాంటివే మరికొన్ని చేయండి. ఏమి చేశారో మీ మిత్రులను చెప్పమనండి.

ఈ. ఈ కింది వాక్యాలను పదపదవిడి :

రామయ్య మంచి రైతు. అతడు రోజుకొకటి పంటలను పండిస్తాడు. దేవమ్మ రామయ్య భార్య. ఆమె భర్తకు నేనులో సహాయపడుతుంటుంది. రాజు, రాధ, రామయ్యచేవమ్మల సంతానం. వారు చక్కగా పిడిక పోతారు.

గీతగీసిన పదం ఎవరిని చెలియజేస్తుంది.

అతడు =
ఆమె =
వారు =

ఉ. సరైన పదాన్ని గీతగీసిన పదానికి బదులుగా రాయండి :

ఉదా : సరళ తెలివైన బాలిక

1. సత చక్కగా పాడుతుంది.

2. రాజు, రేచి నేనాతడు.

3. రామయ్య పాలలో పని చేస్తున్నాడు.

4. పిల్ల పాలు తాగుతుంది.

సామవాలకాలకు బదులుగా వాడే వాటిని సరైన పదాలతో భరించండి.

ఉదా. అతడు, ఆమె, వారు, అది మొదలగునవి.

ఈ. ఈ కింది భాగంలో సరైన పదాలను రాయండి :

- మిలమిల మెలవటం _____
 జరజర _____
 జలజల _____
 కలకల _____
 నిలనిల _____
 వలవల _____
 మలమల _____
 గణగణ _____

ఎ. కింది పదాలతో వాక్యాలు చెప్పండి, రాయండి :

1. పాము
2. గడ్డ
3. చందమామ

వి. కింది రెండు పదాలను ఒకే వాక్యంలో ఉపయోగించి చెప్పండి, రాయండి :

1. పాము, కర్ర
2. పాము, గడ్డ
3. పాము, చందమామ
4. చందమామ, జరజర
5. పాము, చిట్ట
6. పాము, టి.వి.

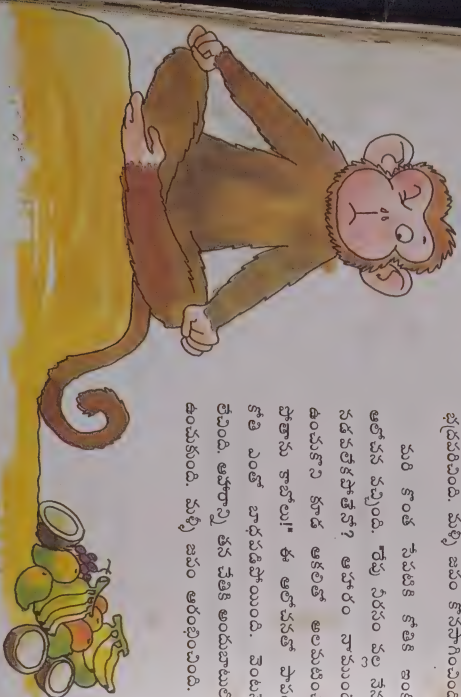
21. కోతి దుష్టవాసం

ఒక కోతి ఒకరోజు స్వామిజీ ఉపన్యాసం విన్నది. దానికి ఉపన్యాసం చాలా నచ్చింది. ఒక వర్షదినాన రోజంతా ఉపవాసం చేయాలనుకుంది. జపం చేయడానికి నిశ్చయించుకుంది. పని అంతా పూర్తి చేసుకుంది. కూర్చుని జపం మొదలుపెట్టింది.

ఉన్నట్టుండి దానికొక సంకేతం వచ్చింది. "ఈ రోజంతా ఉపవాసం చేసి జపం చేస్తుంటే, రేపు నాకు చాలా సీరసంగా ఉంటుందేమో! అప్పుడు మరి చెబుసుంది చెబుకు దూక పళ్ళు కోసుకోగలవా? సీరసం మరి ఎక్కువైపోతే! ఎలా? ఏమి చెయ్యాలి?"

ఈ ఆలోచన వచ్చాక, కోతి జపం చేయటం ఆపింది. అప్పటికప్పుడు దీని చెట్టాపూట్లా గాలించి మరునాటికే సరవడే ఆహారం సేకరించింది. దానిని ఒక మూల భద్రపరిచింది. మళ్ళీ జపం కొనసాగించింది.

మరి కొంత సేపటికీ కోతికి ఇంకో ఆలోచన వచ్చింది. రేపు సీరసం వల్ల నేను సడవలేకపోతేనే? ఆహారం వాడుతుండే ఉండుకొని కూడ ఆకలితో అలముటించి పోతాను కాబోయి! ఈ ఆలోచనతో సాపం కోతి ఎంతో బాధపడిపోయింది. వెంటనే లేచింది. ఆహారాన్ని తన చేతికి అందుబాటులో ఉంచుకుంది. మళ్ళీ జపం ఆరంభించింది.

ఆ కోతికి కొంతసేపటికీ మరి ఆలోచన వచ్చింది. "ఒకవేళ నేను మరి భయపడతాను అహారాన్ని అందుకొని నేటితో కూడా పెట్టుకోలేకపోతేనే? అంటూ బుర్రలోపడి ఉంటానుకుంటుంది. అహారాన్ని నేటికేనే ఉండుకొని ఉపవాసంతో జపం చేయాలనుకుంది. ఆ విధంగానే అది అహారాన్ని నేటితో పెట్టుకుని జపం చేయబోయింది. కానీ నేటికే గంటగా అహారం పెట్టుకొని జపం ఎట్లా చేస్తుంది ?

ఏకదా కోతి చాలా ఆలోచించి ఒక నిర్ణయం తీసుకుంది. "భోజనం నేటితో ఉండుకోవడం ఎందుకు ? ఇప్పుడైతే ఏమిటి ? రేపైతే ఏమిటి ? ఎలాగూ అది నేను తినవలసిందేకదా! అందువల్ల ఈ ఆహారం ఇప్పుడే తినేసి కూర్చుని, సుఖంగా జపం చేసుకుంటాను" అనుకుంది. తనకు వచ్చిన ఈ గొప్ప ఆలోచనకు ఎంతగానో మరిపిపోయింది. అహారం తీసుకుంది. నిద్ర ముందుకోచ్చింది. స్వామిజీ ఉపన్యాసం మరుచుకుంది. వక్క పడవకుంది. హాయిగా నిద్రపోయింది.

ఇన్ని చేయండి

అ. కింది వాక్యాలలో గీత గీసిన పదాల అర్థం తెలుసుకొని రాయండి :

1. శివరాత్రి పర్వదినం = ఆ రాత్రి జాగరణ చేస్తారు. పర్వదినం =
 2. ఏకాదశి రోజున ఉపవాసం చేస్తారు. ఉపవాసం =
 3. గాజగ్రాసులు పగలకుండా భద్రంగా మిల్లాలి. భద్రంగా =
- ఆ. కింద ఇచ్చిన పదాలతో ఖాళీలను సరిగా పూరించండి :
- (ఉహించాడు, సీరసం, నచ్చింది, గాలించి)
1. అన్నం తినక పోవడం వల్ల నాకు వచ్చింది.
 2. ఆకలితో ఉన్న నలవేల ఎలుకను పట్టుకుంటే.
 3. మామయ్య ఇచ్చిన పెన్ను నాకు ఎంతగానో
 4. రైతు నల్లటి ముల్లాలను చూచి వానపండుదని.....

ఇ. ఈ వీరిది వాటికి ఒక అక్షరం లేదా రెండు అక్షరాలు ముందు చేర్చుకొన్నవనం
 ప్రయోజనమంది. వ వాదాలు ఏమిటి? ఫాలోలో అవి ఎక్కడ ఉన్నాయో
 కనుక్కోండి:

.....రసం;వారం;జనం;ద్రవ్యం;నిజం;

ఈ ఆలోచన, కొంతసేపు, బాధపడు, నిద్రయం, నోట్స్, ముఖంగా, స్వామీజి, సైద్ర, వెట్టు, పుట్ట, నిశ్చయించు, పుత్రి, ఉన్నట్టుండి, వచ్చి, అంగించు
 పెనుదాలో నేడు నేను నే వాటిని కింది గళ్ళలో రాయండి.

ఉపాధ్యాయుడు ఏ వదాన్ని చెప్తాడో, ఆ వదాన్ని సున్నాలో చుట్టండి.
గళ్ళలోని అన్ని వదాలు పూర్తికాగానే చేతులెత్తండి.

కొంది ప్రక్కలకు జవాబులు రాయండి :

- స్వామీజీ ఉపన్యాసంలో ఏమిచెప్పాడు ?
 - కోటి ఏ ఏ ఆవార పదార్థాలను సేకరించింది ?
 - కోటి ఎందుకు ఉపహాసం చేయాలనుకుంది ?
 - కోటి ఎన్ని పార్టీలు ఆలోచించింది ?
 - కోటి ఎన్నుకొన్నవారు ఆలోచించింది ?
 - ఈ కథకు కింది ప్రశ్నలో ఏ మేరకు సాక్షి చాగంటుంది? ఎందుకు?
- 1) కోటి చేస్తుంటే కోటి జనం 3) కోటి సోమరితనం

ఈ గీత గీసిన పదాల స్థానంలో ఒకపాదమునం ఉంచి
వాక్యాన్ని సరిపెయిండి :

- 1 బోటలో జోనుచెట్టు ఉన్నది.
 1 జోను చెట్టుపై కోతి ఉన్నది.
 1 కోతి జోను నందు తింటున్నది.

కాదనాలు రాయండి :

విషయం	కారణము
<ul style="list-style-type: none"> - కోటి జనం చేయడానికి - తనకు చేస్తు నీరసంగా ఉంటుందేమో - అనుకోవడానికి - అవకాష్టాన్ని కోటి వన వేటికి అందుబాటులో ఉంచుకోవడానికి - జనం చేయడానికి వీలు చేస్త వ్వవడానికి - కోటి జనం చేయక పోవడానికి 	

వ్యాక్యాలను నిర్మించండి ::

- కోటి జనం నిశ్చయముకొంది చేయడానికి
- ఆహ్వాని జనం అందుబాటులో వున్న చేతికి ఉపయోగించి
- అభిమాని జనం ఉపయోగించి చేయడం ప్రారంభించి
- సుఖంగా చేసుకుంటున్న జనం చిని ఆహారం
- ఉపవ్యాసం మరచి స్వామిచే చేయించి

३३
॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

జివి పేరుండి

ఆ. ఇచ్చిన జవాబులకు సరియైన ప్రశ్నలు రాయండి.

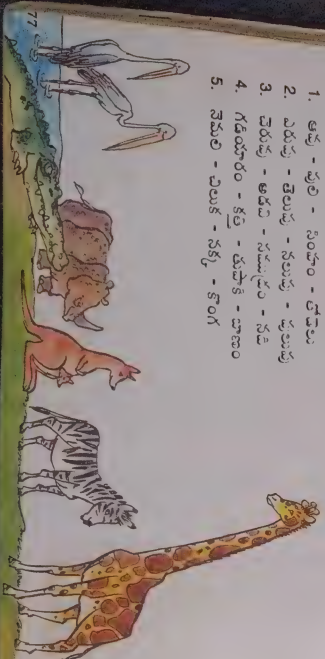
1. ?
జ. రేయిగా తారే పేరు వివరాలు.
2. ?
జ. కమల మూడే తరగతి చదువుతున్నది.
3. ?
జ. కరీం వయస్సు వినిమిది సంవత్సరాలు.
4. ?
జ. పాఠశాలలో మేం కచ్చిత అక్షరాల.
5. ?
జ. రామచంద్రాపురంలో ఆవివారం సంత జరుగుతుంది.
6. హా ఇంటికే కొత్తగా కట్టిన వారికి హా గ్రామం చుట్టు పక్కల ఏ ఏ పేరేవాలు విందుతు హుళుళాలో రాయండి :

1.
2.
3.
4.
5.

ఇ. కింది పదాలలో కవచం లేనిదానిని పేర్కొనండి :

1. ఆవు - పులి - సింహం - కోతి
2. ఎరుపు - తెలుపు - నలుపు - పసుపు
3. చెరువు - అడవి - నీరు - నీటి
4. గరియారం - కట్ట - చుప్చాక - చాణం
5. నెమలి - చిలుక - నక్క - కొంగ

ఈ. నీవు హైదరాబాదు వెళ్ళితే ఏమిం మాస్కాత్ ?

1.
2.
3.
4.
5.

ఉ. పాఠం పదపండి. అందులో ఉన్న నామవాచకాలు, సర్వనామాలు రాయండి :

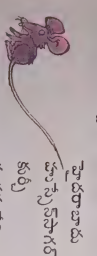
నామవాచకాలు

సర్వనామాలు

-
-
-
-
-
-
-
-
-
-

జా. అంజాక్షరీ : పదం చివరి అక్షరంలో మొదలయ్యే చదువారి పదార్థి ఎటుక రోకలో ముట్టతూ వెళ్ళండి. కాని రోక ఎక్కడా గీచినదాని పాదంగా రావకూడదు.

పైదరాబాదు	తుపాకి	చార్మినారు
హుస్సేన్ సాగర్	లుంబి	దండ్రిదారతి
కర్నీ	దున్నపాతు	విగ్రహం
రుద్రమదేవి	తెలుగుకల్లి	నెమలి

ఎ. కింది భాషలను ప్రాకృత్యంలోని పదాలలో సరైన దానితో నింపండి :

1. రోటలోనిలో కచ్చలు ఉన్నాయి. (భావి, భావి)
2. అతను చిత్రలో నేర్చి. (కల, కళ)
3. నీటిపైలో ప్రయాణం చేస్తారు. (నవ, నావ)
4. శ్రీరాముడు లేడిని వెంటబడించాడు. (మామ, మామ)
5. సహాయపడన వారికి చెప్పాలి. (ప్రత్యక్ష, ప్రత్యక్ష)
6. మైదానంలో మంది పిల్లలు ఆడుతున్నారు. (పంది, పది)

23. కృష్ణానది

బాలబా! నేనెవరో బాకు తెలుసా ? మారందూ ఒకరిని గురించి ఒకరు చెప్పుకుంటారు. నాగురించి నేనె చెప్పుకుంటున్నాను. సరదాగా వింటారు కనుక !

నేను ఒక నదిని. నన్ను పుట్టినది అంటారు నేను మహారాష్ట్రలోని నడమటి కనమలలో, మహాబలేశ్వరం వద్ద జన్మించాను. అక్కడి నుండి కర్ణాటక రాష్ట్రంలో ప్రవేశించాను. నాలో స్వహం వేమాలని భీమానది, తుంగభద్రానది నన్ను కలిశాయి. వాటి స్వహం నాకు ఎంతో ఆనందాన్ని కల్గించింది. స్వహం చాల గొప్పది కదా !

నా ప్రయాణాన్ని కొనసాగిస్తూ మిమ్మల్ని పలకరిద్దామని ఇలా వచ్చాను. దారిలో కొన్ని పుణ్యక్షేత్రాలను చూశాను. కర్నూలు జిల్లాలో ఉన్న శ్రీకైలం తిలకించాను. పల్నాడుసామిని సేవించాను. గుంటూరు జిల్లాలోని ఆమరావతిని చూశాను. తర్వాత విజయవాడలోని కనకదుర్గమ్మను దర్శించాను.

శ్రీకైలంలోని పుణ్యక్షేత్రానికి దేవాలయం

నాగార్జునసాగర్

శ్రీకైలం ఒకటి

నన్ను వదిలేస్తే నేను ఎటో వెళ్లిపోతానని నా నీటిని పంట పొలాలకు మళ్ళించాలని అనుకొన్నాను. విజయవాడ వద్ద నాకు ఆనకట్ట కట్టారు. ఇప్పుడక్కడే ప్రకాశం బారేజి నిర్మించారు.

విజయపురి వద్ద ఆనకట్ట కట్టి, నముద్రంలాంటి బారాశయం ఏర్పరచారు. అదే నాగార్జునసాగర్. శ్రీకైలం వద్ద కూడా నాకు పెద్ద ఆనకట్ట కట్టారు. ఈ బారాశయాల నుండి ఎదుర్కొన్న తయారు చేస్తున్నారు. నా ఒడ్డునే కొండవల్లి ఉంది. ముట్టకుంటే అందంగా నాల్గుం చెసే కొయ్యలమ్మలకు ఈ కొండవల్లి ప్రసిద్ధి. కూచిపూడి గ్రామం కూడ నా తీరానికి సమీపంలోనే ఉంది. ఈ తీరు నాల్గుకళకు ప్రసిద్ధి.

ఇలా పడమటి నుంచి బయలుదేరి తూర్పుగా ప్రవహిస్తూ హంసలదీని దగ్గర సాగరంలో కలసిపోతున్నాను. ఈ సాగరం పేరు ఏమిటో తెలుసా ?

తెలిపేయండి

అ. కింద ఇచ్చిన పదాలను అర్థం చేసికొని వాటిని ఒక క్రమంలో రాయండి :

అదా : నమ్రదం - సరస్సు - చెరువు - కుంట
కుంట - చెరువు - సరస్సు - నమ్రదం

1. పండు - పింజె - పువ్వు - కాయ
2. ధాన్యం - చెరు - శేతలు - నారు
3. గంట - నెకండు - నిమిషం - వినం
4. ఆకు - చెట్లెలు - అమ్మ - నానమ్మ
5. పెరుగు - వెన్న - పాలు - నెయి

ఆ. పాఠం అధారంగా నేర్చిన పదంతో వాక్యం రాయండి :

అదా : కడప పల్లాల్ శ్రీకైలం అన్నది.

కర్నూలు పల్లాల్ శ్రీకైలం అన్నది.

1. కొండపల్లి నాట్యానికి ప్రసిద్ధి.

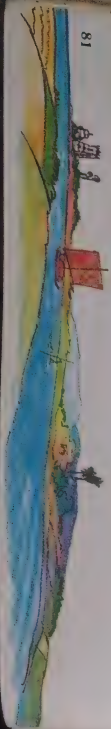
2. పేపే హం చేయాలని భీమానది. గదావరనది నాల్ కలకాయ

3. కృష్ణానది తూర్పుగా ప్రవహిస్తూ చెరువుల్ కలుస్తుంది.

4. గుంటూరు పల్లాల్ అన్న కనకదుర్గను దర్శించాను.

5. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాజధాని ధర్మి వెళ్ళాను.

ఇ. కృష్ణానది తీరంలో ఉన్న ముఖ్యమైన ప్రదేశాల పట్టిక రాయండి :

ఈ. పాఠం పదపండి. పదునెక్కువలో రాయండి :

కృష్ణానది

- పుష్కలం తిలకించింది
- కనకదుర్గను దర్శించింది.
- మహాపల్లిగిరిలో జన్మించింది.
- హంసలద్ది వద్ద సాగింట్లో కలిసింది.
- కర్ణాటకలో ప్రవేశించింది.
- భీమానది, కుంగల్ ప్రాంతాలతో కలిసింది.
- కూచిపూడి, కొండపల్లి మొదలగా సాగింది.
- మల్లాళ్యున స్వామిని సేవించింది.

ఉ. మోతు దగ్గరలో అన్న నదిని గురించి జటల్ చర్చించండి. ఐదు వాక్యాలు రాయండి.

జట. కృష్ణానది తన గురించి తాను చెప్పుకున్నదిగా !

మో గురించి మోరు రాయండి.

నా పేరు : తాటిల్ ఉంటాను.

మో అమ్మపేరు :

మో నాన్నపేరు :

నేను : తరగతి చేదువుతున్నాను.

నా మిత్రులు :

మేమంతా రోజూ :

.....

నేను ప్రతిరోజూ :

.....

.....

.....

24. యుతున్నలు

వసంతయుతువు వచ్చింది
వసుధను అందం తెచ్చింది
పచ్చనిపచ్చని చిగుళ్ళతో
పదకొన్ని కలిగించింది.

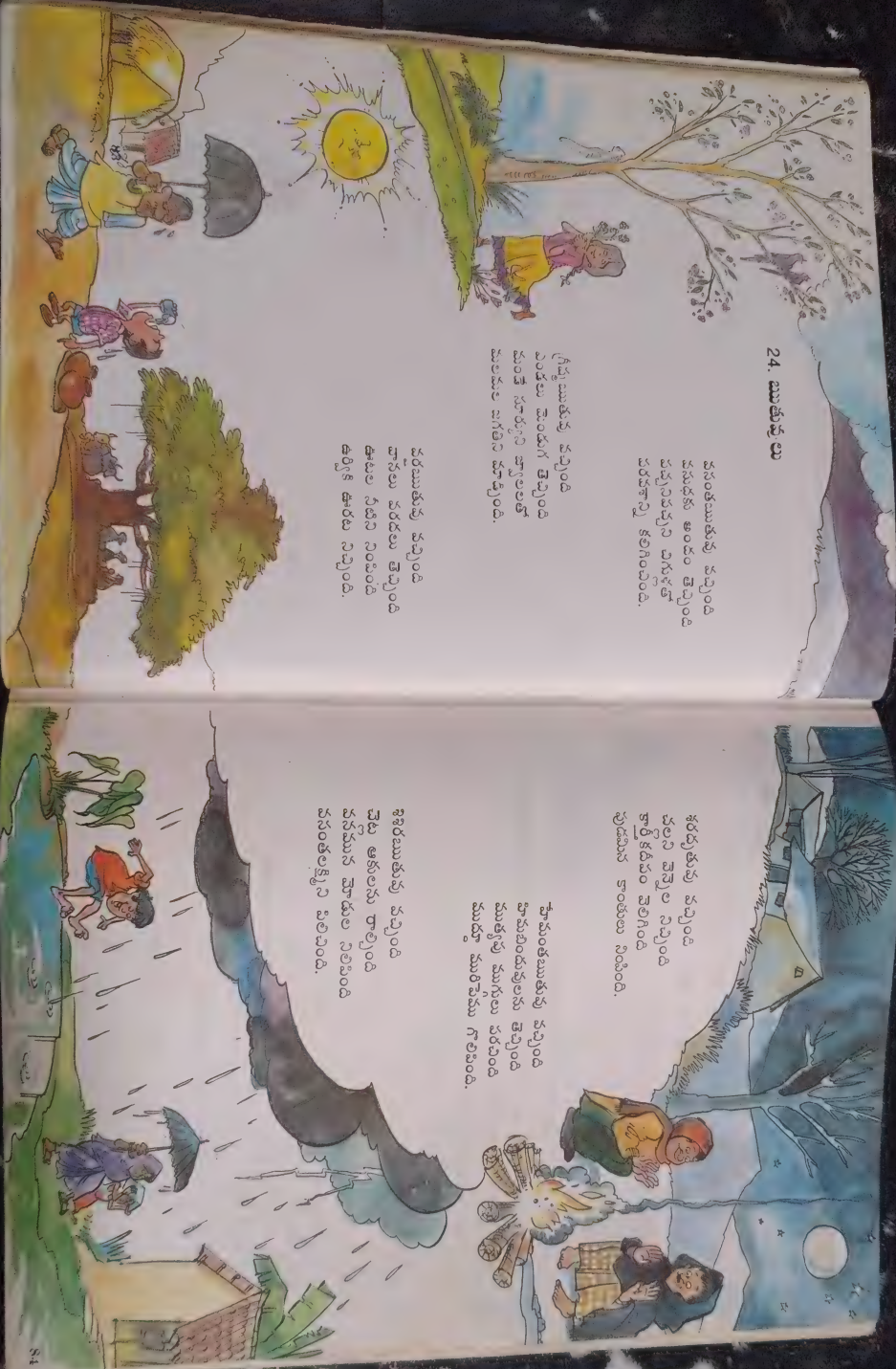
గ్రీష్మయుతువు వచ్చింది
మండలు మెండని తెచ్చింది
మంచే సూర్యుని పాల్గొంటే
మలమల వగిడిని చూపింది.

వర్షయుతువు వచ్చింది
పానాలు వరదలు తెచ్చింది
ఉడులు నీటిని నింపింది
ఉర్రికి ఉర్రటం నిచ్చింది.

శరదృతువు వచ్చింది
చల్లని వెన్నెల నిచ్చింది
కార్తీకపం వలెగింది
శ్రుదమన కాంతులు నింపింది.

హేమంతయుతువు వచ్చింది
హిమబిందువులను తెచ్చింది
ముత్యపు ముగ్ధులు పడచింది
ముద్రా మురీపేను గొలిపింది.

శిశిరయుతువు వచ్చింది
వెట్ట ఆకులను కాల్చింది
వనమున వూడులు నిలిపింది
వసంతలక్ష్మిని పిలిచింది.

ఇవి వేరుండి

1. ఈ గేయాన్ని లయబద్ధంగా పాడండి.
2. పాట పాడుతూ ఆలస్యము చేయండి.
3. ముతువుల పేర్లు క్రమంలో చెప్పండి. రాయండి.

ఆ ఏయే ముతువులు ఏయే నెలల్లో పుట్టాయో, వట్టిక తయారు చేయండి.

ఇ. ముతు దర్శనాలను మోసాంత మూలల్లో చెప్పండి :

ఈ ఆలోచించండి. జవాబు చెప్పండి. రాయండి :

- వసంత ముతువు ఎందుకు అందంగా ఉంటుంది ?
- శరద్రతువులో ఆకాశం ఎలా ఉంటుంది ?
- ఏ ముతువు హాకీషం ? ఎందుకు ?
- వర్షాకాలంలో వానలు కురవకపోతే ఏమౌతుంది ?

ఉ. కీంద కోణ్ణి పంతులుజ్జాయివాటిని పదవండి. వాటిలాగా అర్ధాశ్శిష్యే పంతులను గేయంలో వైదకండి. రాయండి :

- ఉపలను నీటితో నింపింది. నేలకు తూరట కలిగింది.
- ఆకు పచ్చని చిగుళ్ళతో ఆనందాన్ని ఇచ్చింది.

ఈ జతపర్చండి. రాయండి.

వసంత ముతువులో
వర్షముతువులో
(గిచ్చి ముతువులో
శరద్రతువులో
హేమంత ముతువులో
శిశిర ముతువులో

వానలు కురుస్తాయి
ఎండలు ఎక్కువ
వలి ఎక్కువ
పల్లని వెన్నెల
వెట్టు ఆకులు రాలుకాలు
వెట్టు చిగురిస్తాయి

ఉదా : వసంత ముతువులో వెట్టు చిగురిస్తాయి.

ఎ - పూమి అని అర్ధాన్నిచ్చే పదాలు పాఠంలో గుర్తించి, రాయండి.

ఏ కింది పదాల్లో నుంచి సరియైన దాన్ని ఎన్నుకొని రాయండి.

- వసుధ, వసుధ, వసుధ, వసుధ
- (గిచ్చురుతువు, (గిచ్చుముతువు, (గిచ్చురుతువు
- శరద్రుతువు, శరద్రుతువు, పదద్రుతువు, పదద్రుతువు

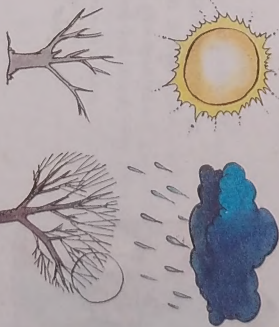
ఇ. పూరించండి :

ఎండాకాలం వచ్చింది

ఎండలు మెండుగ తెచ్చింది

వర్షాకాలం

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ఏ కాలం అంటే నీకు ఇష్టం ? ఎందువల్ల ?

25. ఆణిముత్యాలు

1. దేశస్థుల కంటే దేశద్రాక్షిణి లేదు
స్వాధీనత కంటే వాస్తవ లేదు

సామ్రాజ్య కంటే స్వేచ్ఛలు లేదు !
లలిత సుగుణ వాల తెలుగువారి ||

భావము : తెలుగువారి దేశస్థత మించిన దేశద్రాక్షిణి లేదు.
స్వాధీనత కంటే వాస్తవము, దయనీయత మించిన స్వేచ్ఛలు లేదు.

2. కష్టపెట్టినట్లు కన్నతల్లి మనసు
నష్టపెట్టినట్లు నాన్న ప్రేమలు
తల్లిదండ్రులన్న దైవస్మృతిభరితా !
లలిత సుగుణాల తెలుగువారి ||

భావము : తెలుగువారి తల్లి మనసు కష్టం కలిగించదు.
నాన్న ప్రేమలకు స్వేచ్ఛ కలిగించింది, తల్లిదండ్రులు
దైవంలా సహనం.

3. పరగ రాతిగుండు పగులగొల్పిన వచ్చు
కొండలన్న పిండగొట్ట వచ్చు
కఠినపిత్తు మనసు కేరళింపగలదు
విశ్వద్రాక్షిణి మనదేవు !

భావము : బలద్రాక్షిణి పగుల గొట్టవచ్చు, కొండలను కూడా పిండగా చేయవచ్చు.
కాని దయలేని వారి మనస్సును కఠినపరచదు.

4. కులములోన నెక్కడు గుణపంతుడుండెన
కులము పైయు వారి గుణముచేత
వెలయు వనములోన మలయజలమున్నట్లు
విశ్వద్రాక్షిణి మనదేవు !

భావము : గంధర్వమెట్లు సువాసన ఆడని అలవాటైవుంటుంది.
అట్లాగే మనలోన ఎక్కడు గుణపంతుడుండెనో మనలోన మంచి పేరు వస్తుంది.

5. ఎరకుమో కనుగొనరులు
దూరకుమో బంధువుల దోషము నుదార్చి
పాదకుమో రణమందున
మోరకుమో గురువునాజ్ఞ మేదిని నునుతీ!

భావము : లేత కావాలను ఎరకు, మరలను తిట్టించి కన్ను.
యంకంలో వెన్ను మోపకు, గురువు ఆజ్ఞను
మోరకు.

6. తనకోసమే తనశత్రువు
తనకాంతమే తనకు రక్ష దయమట్లంబో

తనసంతోషమే స్వర్గము
తనదుఃఖమే నరకమందు తత్వము నునుతీ!

భావము : శత్రు మనకు శత్రువు, కాంతం మనల్ని కాపాడుతుంది.
దయ మమం లాగా సహాయం చేస్తుంది, సంతోషం నుకొల్పి,
దుఃఖం కష్టాన్ని కలిగిస్తుంది.

పదాలు - అర్థాలు

కృతజ్ఞుడై
కృతార్థుడై

• (గీడు) ౦
బ్రహ్మ ౦

జగతి
జన్మించు

தொகுப்பு

తాద
చిలకీంచు
చేరం
చైగువ
చేరు

61 61
 6 6

దర్శించు
దీపశిఖ
దురాశ
దురుట

$\frac{D_1}{D_2} = \frac{D_1}{D_2}$
 $\frac{D_1}{D_2} = \frac{D_1}{D_2}$
 $\frac{D_1}{D_2} = \frac{D_1}{D_2}$

నిధి		జీగుపానని
నిలయం		తండుచేతు
నిరసించుట		బలిహానపద
నివ		గాయకుడు
నిర్దు		గ్రామిణి
నిర్దు		జీగుపానుడు

వెయ్యనించు		ప్రయాణం
వదవణించు		జైమరము
వర్షాదించు		వంతుగ

వనద		జురగారిం
పారుట		పారిపోవుట
వినివారి		లోభి; దుష్ట
పురాతనము		బాధపడేవా
ప్రత్యక్షం		చాలా కాల
		నిదురుగా

వి
విశదమంది
విశదమంది

పాఠశాల		కమిటీ
ఇంటి		సంఖ్య
ఇంటి		సంఖ్య
ఇంటి		సంఖ్య

భావము || భావము
మొందలించు || మొందలించు

మరి		మనమీ
మమత		ప్రేమ
మలయజం		గంధపు
మహిళ		(2)
మూటవేయ		కొప్పగాయ

హాథం		అ
మాగుట		అ
మేదిని		అ

అంబే		నాగార్జున
రేణి		విజయం
యెం		ముఖం
యెం		నాగార్జున
యెం		నాగార్జున

[illegible]

మృత్యుంజయశాసనం	==	మునుపటి
మృత్యుంజయశాసనం	==	అనుపాద
మృత్యుంజయశాసనం	==	మృత్యుంజయశాసనం

24

సహకారం		అవైద్యులు
సహజం		పయ్య
సాగరం		సముద్ర
సాహాయనంగా		తెలికగా
సమితి		మంచి

[illegible]

॥ श्री ॥
ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

५५
 ॥ ॥
 ५५

06

అపారమృతములకు సూచనము

- పురుష దేహంలో పట్టు పుట్టాల్సినది అంతా కట్టుకొని.
- గేహము అంతమునకు భుంజనము చేయుట.
- ప్రతి వాడు దేవుడు కొన్ని పాపములు చేసేడు. పాపములు చేసినా అవి అతని పుట్టినందుకు.
- కొన్ని వాడు అతడు చేసిన పాపాలపట్టి దేవునికి భక్తి అతనిన పుట్టించినది. అందుచేత కొన్ని వాడు అతడు చేసిన పాపాల పట్టి దేవునికి భక్తి అతనిన పుట్టించినది. అందుచేత కొన్ని వాడు అతడు చేసిన పాపాల పట్టి దేవునికి భక్తి అతనిన పుట్టించినది.
- పట్టుకొని పుట్టించినది. అందుచేత కొన్ని వాడు అతడు చేసిన పాపాల పట్టి దేవునికి భక్తి అతనిన పుట్టించినది.

మహామహిమంబునా?!

మళ్ళీ ఆ సావంలో ఉంటే మి చేస్తావు ?

- [illegible]